T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 542
KARAR NO : 2018 / 79
KARAR TR : 26.2.2018

ÖZET: Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nda kadro karşılığı sözleşmeli TÜİK Uzmanı olarak görev yapan ilgiliye (adli yargıda davalı, idari yargıda davacı) 29.11.2005-14.01.20009 tarihleri arasında yersiz olarak ödenen denetim tazminatının geri istenilmesine ilişkin idari işlemin hukuka uygun olmadığının saptanması karşısında; yersiz ödemenin geri alınması için idarece açılan alacak davası sonunda davanın kabulüne karar veren Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 3.4.2014 gün ve E:2009/611 K:2014/307 sayılı kararının kaldırılmasına, hukuk ve usule uygun bulunan Ankara 2.İdare Mahkemesi'nin 15.2.2012 gün ve E:2012/229 K:2012/129 sayılı kararının kabulü ve bu suretle HÜKÜM UYUŞMAZLIĞININ GİDERİLMESİNE karar verilmesi gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının
Giderilmesini İsteyen
(İdari yargıda Davacı
Adli Yargıda Davalı) : T.E.
Vekili : Av. Z.S.D.
Karşı Taraf : Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı
Vekilleri : Av.C. Y., Av.E. D.

O L A Y : 1-a) Davacı T.E.'ün vekili dilekçesinde; müvekkilinin, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında Uzman olarak görev yaptığını, davalı İdare tarafından 13.05.2009 tarih 525(doğrusu 535) sayılı yazı ile, denetim tazminatı ödenmesinin müimkün olmadığı, 5429 sayılı TÜİK Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ödenen denetim tazminatlarının geri alınması gerektiğine karar verildiği, yersiz ödenen 3.365,38-TL.nin yasal faizi ile birlikte ödenmesi gerektiğinin bildirildiğini; müvekkilinin 25/05/2009 tarihli dilekçe ile bu işleme itiraz ettiğini ancak itirazının kabul edilmediğini; işlemin hukuka uygun olmadığını, iptalinin gerektiğini; 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 1.maddesinin 2.fikrasına göre sözleşmeli ve geçici personel hakkında bu Kanunda belirtilen özel hükümlerin uygulanacağını, 4.maddesine göre de Kamu hizmetlerinin; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürüleceğini ve bu Kanuna tabi kurumlarda dört istihdam şekli dışında personel çalıştırılamayacağını; DMK 152.maddesinin Denetim Tazminatı başlıklı II-F fikrasında denetim tazminatının kimlere ödeneceğinin gösterildiğini, buna göre Özel Hizmet Tazminatı bölümünün (h), (i), (j) ve (k) sırasında sayılanlara da denetim tazminatı ödeneceğini, Özel Hizmet Tazminatı bölümünün (h) bendinde sayılan kurumlar arasında Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları ve bunların yardımcılarının da sayıldığını; 2006/10795 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren "Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında Çalıştırılacak Sözleşmeli Personelin Hizmet Sözleşmesi Usul ve Esasları Hakkında Karar"ın 14.maddesine göre, Kararda hükme bağlanmayan hususlarda 5429 sayılı Kanun ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uyarınca işlem yapılacağını; DMK.nun 152.maddesinin 'Ortak Hükümler' başlıklı III.fikrasında da "Bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esasları ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca bütün kurumları kapsayacak şekilde ve 154.madde uyarınca katsayının Bakanlar Kurulunca değiştirilmesi durumu hariç yılda bir defa olmak üzere hazırlanır ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur" denildiğini; davalı İdarenin, 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılan "Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar"ın 11.maddesine göre müvekkiline denetim tazminatı ödenemeyeceğini ileri sürmekte ise de, bu yorumun hukuki olmadığını; 18/11/2005 tarihinde yürürlüğe giren 10/11/2005 tarih 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 45.maddesinin 2.fikrasının Anayasa Mahkemesinin 19/12/2005 tarih E.2005/143 K.2005/99 sayılı kararı ile iptal edildiğini; iptal gerekçesinde: "Devlet kamu tüzel kişiliği içinde yer alan Türkiye İstatistik Kurumuna yasa ile verilen görevlerin, genel ve ortak ihtiyaçları karşılamak amacıyla yapılan sürekli ve düzenli etkinlikler olması nedeniyle kamu hizmeti olduğunda kuşku yoktur. Genel idare esaslarına göre yürütülen bu hizmetlerde görevlendirilen sözleşmeli personelin ise Anayasa'nın 128.maddesinde belirtilen diğer kamu görevlileri kapsamında olduğu açıktır. Anayasa'nın 128. maddesinin ikinci fikrasına göre, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin hak ve yükümlülüklerinin, aylık ve ödeneklerinin ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenlenmesi gerektiğinden Türkiye İstatistik Kurumunda Başkan, Başkan Yardımcısı, I.Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, İstatistik Müşaviri, Hukuk Müşaviri, Bölge

Müdürü, Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanı, Türkiye İstatistik Kurumu Uzman Yardımcısı, İstatistikçi, Matematikçi, Mühendis ile Programcı kadrolarına atanan sözleşmeli personelin, sözleşme usul ve esasları ile ücret miktarları ve her çeşit ödemeleri konusunda yasal düzenleme yapılmayarak tüm yetkinin Bakanlar Kuruluna bırakılması Anayasa'nın 128. maddesine aykırıdır." tespitinin yapıldığını; bu değerlendirme karşısında 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 11.maddesi gerekçe gösterilerek denetim tazminatının ödenmemesi gerektiğine karar vermenin yanlış olduğunu; üstelik 5429 sayılı Kanunun 57.maddesinin (c) fikrası ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun; "Zam ve tazminatlar" başlıklı 152.maddesinin "II-Tazminatlar" kısmının "A-Özel Hizmet Tazminatı" bölümünün (h) bendine "Dış Ticaret Uzmanları," ibaresinden sonra gelmek üzere "Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları," ibaresinin eklendiğini; dolayısıyla Denetim Tazminatının yasal dayanağını oluşturan 152.maddenin denetim tazminatının TÜİK uzman ve yardımcılarına da ödeneceğini hükme bağladığını, bu tazminatın kimlere ödeneceğini gösteren 152.maddenin II-A-h hükmü ile müvekkiline denetim tazminatı ödenmesi gerektiğinin açık olduğunu; aksi halde 5429 Sayılı Kanunun 57.maddesi ile 657 Sayılı Kanunun 152-ll-A-h hükmü değiştirilerek "Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları" ibaresinin eklenmeyeceğini, Kanun Koyucunun Kurum Uzmanlarına denetim tazminatı ödenmesini amaçladığını; denetim tazminatının müvekkiline ödenmemesi gerektiğine ilişkin kararın gerekçesini oluşturan 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yasal dayanağının da 657 Sayılı Kanunun 152.maddesi olduğunu, yani tazminatların, 152.maddede gösterilen nispetleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlendiğini, Bakanlar Kurulunun yetkisinin Kanunda gösterilen nispetleri aşmamak üzere ödenecek tazminatları belirlemek olduğunu, dolayısıyla Bakanlar Kurulu Kararı ile, Kanunda ödenmesine karar verilen bir tazminatın ödenmeyeceği sonucunu doğuracak bir düzenleme getirilemeyeceğini, BKK'nın 11.maddesinde geçen "her statüdeki sözleşmeli personel" kapsamına, yukarıdaki Anayasa Mahkemesi kararı da dikkate alındığında, Anayasa'nın 128.maddesine göre kamu görevlisi olan müvekkilinin girmeyeceğini; tüm bu gerekçelerle davalı idarenin denetim tazminatının kesilmesine yönelik işleminin hukuka aykırı olduğunu; davalı İdarenin sehven ödenen tazminatların faizi ile birlikte geri ödenmesini istemesinin hukuka uygun olmadığını, iptalinin gerektiğini: Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun 22/12/1973 günlü, E:1968/8, K:1973/14 sayılı kararında; idarenin yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın hatalı ödediği meblağı her zaman geri alabileceğinin, bunun dışında kalan hallerde, hatalı ödemelerin istirdadının hatalı ödemenin 9021 sayılı bakanlar kurulu kararının yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde olanaklı olduğunun ve bu süre geçtikten sonra istirdat edilemeyeceğinin belirtildiğini; müvekkiline 29/11/2005 tarihinden 14/01/2009 tarihine kadar ödenen tazminatın İBK'nda gösterilen yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi ile ödendiğini iddia etmenin mümkün olmadığını; İdarenin, denetim tazminatının ödenmesi gerektiğini düşünerek 3 yılı aşkın bir süre bu ödemeyi yalnızca müvekkiline değil aynı durumda olan tüm uzmanlara yaptığını, burada açık hatadan da söz edilemeyeceğini, çünkü yasal olarak bu ödemenin yapılamayacağına ilişkin ilgili mevzuatta bir hüküm bulunmadığını, aksine yapılacağına ilişkin hükümler bulunduğunu; davalı İdarenin, müvekkilinin itiraz dilekçesine verdiği 02/06/2009 tarihli cevapta, 25/02/2009 tarihli 11/104 sayılı yazı ile, denetim tazminatı ödemelerinin yapılmasına devam edilmeyeceğinin bildirildiğini ve 60 günlük dava açma süresini kapsayan Ocak 2009 ayına ait sözkonusu ödemenin geri istendiğini, müvekkilinin de bu ödemeyi yaptığını belirttiğini; oysa bu yazının müvekkiline tebliğ edilmediğini, müvekkilinin işbu dava konusu yazı kendisine tebliğ edilene kadar denetim tazminatının ödenmemesi gerektiğine ilişkin bir karardan haberdar bulunmadığını, kendisine bir bildirimde bulunulmadan telefon ile Ocak ayı maaşının fazla yatırıldığının, fazla olan bu kısmın (ki 100,00-TL. kadardır, makbuz müvekkilinin tarafından edinilememiştir, ancak idareden gelecek bilgilerde mevcuttur) belirtilen hesaba yatırılmasının söylendiğini, bu miktarın müvekkili tarafından yatırıldığını, ancak müvekkilinin fazla ödemenin neye ilişkin olduğunu da bilmediğini; memur maaşlarında çok sayıda kalemin yer aldığını, bu kalemlerin parasal işlerden teknik olarak anlamayan insanlar için çok fazla bir şey ifade etmeyeceğini, hatta kimsenin maaşının tam olarak kaç lira olduğunu söyleyemeyeceğini, dolayısıyla, idarenin son ödemeden itibaren 60 günlük sürede ödemenin iadesinin istendiği, bu aşamada itiraz olmadığı gerekçesinin kabul edilemeyeceğini; kaldı ki bu durumda dahi, idarenin son ödemeden önceki alacakları istemesinin yasal olmadığını; konu ile ilgili çok sayıda Danıştay kararının bulunduğunu, fazla ödenen tazminatların iadesine ilişkin bir olayda Danıştay İdari Dava Dairelerinin 28/12/2006 tarih 2003/477E. 2006/3355K sayılı kararında; "Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulu'nun 22.12.1973 günlü, E:1968/8, K:1973/14 sayılı kararıyla, sehven fazla ödenmiş bulunan aylık ve ücret farklarının ilk kanunsuz ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere 90 günlük dava açma süresi içinde geri alınabileceği, idarenin sakat ve dolayısıyla hukuka aykırı işlemine idare edilenlerin gerçek dışı beyanı veya hilesi neden olmuşsa ya da geri alınan idari işlem yok denilebilecek kadar sakatlık taşımakta ise, hatalı işlemde idare edilenin kolayca anlayabileceği kadar açık bir hata bulunmakta ve idare bu konuda haberdar edilmemişse, memurun iyi niyetinden söz edilemeyeceği ve dolayısıyla bu işlemlere dayanılarak yapılan ödemelerin her zaman geri alınabileceği, ancak bu istisnalar dışındaki hatalı ödemelerin ancak ödemenin ilk yapıldığı günden itibaren dava açma süresi içerisinde istirdat edilebileceği karara bağlanmıştır. / Bu durumda, olayda davacıya yapılan ve ilgilinin hilesinin, gerçek dışı beyanının neden olmadığı, ayrıca açık hatanın da bulunmadığı ödemelerin yukarıda yer verilen Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararı ile belirlenen ilkeler uyarınca idari dava açma süresi içerisinde geri istenmesi mümkün iken, bu süreye uyulmaksızın yapılan ödemelerin tamamının istenilmesinde isabet görülmemiştir." yargısına vardığını; müvekkiline ödenen tazminatların ödenmesi işlemi hatalı idiyse dahi bunu müvekkilinin kolayca anlayabilmesinin mümkün olmadığını, bu nedenle idarenin ödemelerin tamamını geri istemesinin doğru olmadığını; iadesi istenilen miktarın faizinin de talep edilmesinin hukuka aykırı olduğunu, müvekkilinin hiçbir etkisi, müdahalesi olmadan yapılan bir işlem nedeniyle faiz ödemeye zorlanmasının hukuk devleti ilkesiyle de bağdaşmadığını ifade ederek; müvekkiline ödenen denetim tazminatının kesilmesi ile, 29/11/2005 tarihinden 14/01/2009 tarihine kadar ödenen tazminatın yasal faizi ile istenilmesine ilişkin davalı idare işleminin yürütülmesinin durdurulması ile iptaline karar verilmesi istemiyle Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına karşı 10.7.2009 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

1-b)Ankara 2.İdare Mahkemesi; 18.9.2009 gün ve E:2009/916, K:2009/1162 sayı ile "(…) dava konusu işlem, davacıya kendi rızasıyla ödemede bulunmaması halinde hakkında genel hükümlere göre işlem yapılacağına ilişkin

ödemeye çağrı niteliğinde bir bildirimden ibaret olup idarenin tek taraflı ve kamu gücüne dayalı olarak gerçekleştirdiği kesin ve icrai (yürütülmesi zorunlu) bir işlem niteliği taşımadığından iptal davasına konu edilebilmesine olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenle, davanın 2577 sayılı Kanunun 14/3/d ve 15/1/d maddeleri uyarınca incelenmeksizin reddine…" karar vermiş, itiraz edilmesi üzerine;

1-c) Ankara Bölge İdare Mahkemesi; 21.1.2010 gün ve E:2010/125, K:2010/222 sayı ile "(…) davacı tarafından dava dilekçesinde, 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında kendisine yersiz ödendiği belirtilen 3.365,38-TL'nin geri istenilmesine ilişkin işlemin iptali ile birlikte, kendisine ödenmekte olan denetim tazminatının kesilmesine ilişkin işlemin de iptalinin istenildiği halde, uyuşmazlığın tek hakim tarafından çözümlendiği anlaşılmıştır.

Bu durumda, niteliği itibariyle mahkeme heyetince karara bağlanması gereken uyuşmazlık hakkında tek hakim tarafından karar verilmesinde hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; itirazın kabulüne, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 18/09/2009 gün ve E: 2009/916, K: 2009/1162 sayılı kararın BOZULMASINA; dosyanın mahkemesine iadesine…" karar vermiştir.

1-d)Ankara İkinci İdare Mahkemesi; 31.1.2011 gün ve E:2010/367, K:2011/145 sayı ile "(…) Dava, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nda uzman olarak görev yapan davacıya ödenen denetim tazminatının kesilmesine ilişkin işlem ile 29.11.2005 - 14.01.2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatlarının toplam tutarı olan 3.365,38-TL'nin yasal faizi ile birlikte bir ay içerisinde ödenmesinin istenilmesine dair 13.05.2009 tarih ve 535 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

(…)

Davacıya 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında ödenen 3.565,38-TL tutarındaki denetim tazminatının geri ödenmesine ilişkin 13.05.2009 tarih ve 535 sayılı işlem yönünden yapılan incelemede;

2577 sayılı Kanunun 15. maddesinin 1/b fikrasında, dava dilekçelerinde iptali istenilen işlemin idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olmaması halinde davanın reddine karar verileceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 2. maddesiyle tanımlanan iptal davasına, idarenin tek taraflı irade beyanıyla kişilerin hukuksal durumlarında değişiklik meydana getiren etkili ve yürütülmesi zorunlu işlemlerin konu edilebileceği tartışmasızdır.

Kesin ve yürütülebilir işlemler, kamu gücü ve kudretinin üçüncü kişiler üzerinde ayrıca başka bir işlemin varlığına gerek olmaksızın doğrudan doğruya çeşitli hukukî sonuçlar doğurmak suretiyle etkisini gösteren işlemlerdir. İlgilinin hukuksal durumunda değişiklik yapma niteliği bulunmayan ve hukuksal bir etki göstermeyen danışma kararları, görüş belirten kararlar, uygulama ve hazırlık işlemleri, bildirici ve iç düzen işlemleri gibi işlemler icraî nitelikte olmayıp, idari davaya konu edilemezler.

Bu durumda, kamu zararına tekabül eden alacağın rızaen ödenmesi istemini içeren dava konusu işlemin, kamu gücü ve kudretinin üçüncü kişiler üzerinde ayrıca başka bir işlemin varlığına gerek olmaksızın doğrudan doğruya çeşitli hukukî sonuçlar doğurmak suretiyle etkisini gösterdiği işlemlerden olmadığı, dolayısıyla ilgili personele yersiz ödeme nedeniyle ortaya çıkan kamu zararını miktar olarak belirleyen ve söz konusu zarara tekabül eden alacağın ödenmesi gerektiğini ortaya koyan, aksi taktirde alacağın yasal yollara başvurularak tahsili yoluna gidileceğini belirten idari yazı, idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi gerekli bir işlem olarak kabul edilemeyeceğinden; yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatlarının toplam tutarının yasal faizi ile birlikte bir ay içerisinde ödenmesinin istenilmesine dair işlem bakımından davanın esasının incelenmesine olanak bulunmamaktadır.

Ödenmekte olan denetim tazminatlarının kesilerek bundan sonra ödenmemesi yolundaki işlemin iptali istemine gelince;

Dava dosyasının incelenmesinden, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü'nden alınan 20/04/2009 gün ve 5084 sayılı görüş yazısı doğrultusunda, TÜİK'te kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilen Uzman ve Uzman Yardımcılarına denetim tazminatı adı altında ödenen tutarların geri alınması gerektiği TÜİK Başkanlığı'nın 29/04/2009 gün ve 355 sayılı onayı ile uygun görüldüğü, bu onay doğrultusunda davacıya tebliğ edilen dava konusu 13/05/2009 gün ve 535 sayılı yazı ile 29/11/2005 -14/01/2009 tarihleri arasında yersiz ödenen denetim tazminatlarının toplam tutarı olan 3.365,38-TL'nin bir ay içerisinde ödenmesi, aksi takdirde alacak takip dosyasının dava açılmak üzere ilgili yere gönderileceğinin bildirilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Zam ve tazminatlar" başlıklı 152'nci maddesinin "Tazminatlar" başlıklı II nci bölümünde,

"Görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar göz önüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek gösterge dâhil) brüt tutarının,

A - Özel Hizmet Tazminatı:...

h)(...) Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanları, (...) ve bunların yardımcıları, (...) için %130'una,...

F) Denetim Tazminatı

Özel Hizmet Tazminatı bölümünün;(...)

(h), (...) sırasında sayılanlar için %20'sine,(...)

kadar, bu nispetleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek esas, ölçü ve nispetler dâhilinde yukarıdaki tazminatlar ödenir." hükmü yer almış, aynı maddenin "Ortak Hükümler" başlıklı III'üncü bölümünün birinci fikrasında ise bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usûl ve esasları ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşü üzerine Maliye Bakanlığı'nca bütün kurumları kapsayacak şekilde ve 154'üncü madde uyarınca katsayının Bakanlar Kurulu'nca değiştirilmesi durumu hariç yılda bir defa olmak üzere hazırlanarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacağı belirtilmiştir.

Diğer yandan, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun 45'inci maddesinin birinci fikrasında TÜİK

Başkanlığı'nda; Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanı ve Türkiye İstatistik Kurumu Uzman Yardımcısı kadrolarına atananların, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli çalıştırılabilmelerine olanak verilmiş, aynı maddenin (Anayasa Mahkemesi'nin 19/12/2005 gün ve E: 2005/143, K: 2005/99 sayılı iptal edilen ve 17/05/2006 gün ve 5503 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi ile yeniden düzenlenen) ikinci fıkrasında sözleşmeli olarak Başkanlık'ta fiilen çalışan personele yapılacak parasal ödemelere ilişkin düzenleme yapıldıktan sonra "Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile söz konusu personele yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir." hükmüne yer verilmiştir.

TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcılarına 657 sayılı Kanun'un 152'nci maddesinde bahsi geçen tazminatlardan hangilerinin ne kadar oranda ödeneceği, yasal dayanağını yukarıda belirtilen hükümlerin oluşturduğu Bakanlar Kurulu Kararları ile belirlenmiştir. 06/02/1997 gün ve 1997/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kadro karşılığı sözleşmeli statüde çalışan TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcılarına 657 sayılı Kanun'un 152/II-A maddesinde düzenlenen Özel Hizmet Tazminatının ödenebilmesine imkân sağlanmıştır.

657 sayılı Kanun'un 152/II-F maddesinde düzenlenen Denetim Tazminatının kadro karşılığı sözleşmeli statüde çalışan TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcılarına ödenmesinin gerekip gerekmediğinin belirlenmesi ise, (05/05/2006 gün ve 26159 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan) 17/04/2006 gün ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan (ve Resmî Gazete'nin 10/01/2009 gün ve 27106 sayılı nüshasında yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile de 2009 yılında uygulanması sürdürülen) Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Karar'ın incelenmesi ile mümkündür. Anılan Karar'ın 11/(1)-a maddesinde bu Karar'a ekli II ve III sayılı Cetvellerde yer alan tazminatların; her statüdeki sözleşmeli personele (06/02/1997 tarihli ve 97/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı saklı kalmak üzere) ödenmeyeceği belirtilmiş; 13/(l)-a maddesinde zam ve tazminatların ödenmesine esas olmak üzere; bu Karar ve eki cetvellerin uygulanmasından doğacak her türlü sorunu çözüme bağlamaya Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşü üzerine Maliye Bakanlığı yetkili kılınmış; Karar'a ekli "Özel Hizmet Tazminatı" başlıklı II sayılı Cetvelin "Denetim Hizmetleri" başlıklı (B) bölümünün 4 numaralı sırasında TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcıları Özel Hizmet Tazminatı ödenecek kadro unvanları arasında sayılmış ve tazminat oranları gösterilmiş; "Diğer Tazminatlar" başlıklı III sayılı Cetvelin "Denetim Tazminatı" başlıklı (E) bölümünde "II Sayılı Cetvelin (B) Denetim Hizmetleri Bölümünün 4, 5, 6 ve 7'nci sıralarında sayılanlar", Denetim Tazminatı ödenecek kadro unvanları arasında gösterilerek tazminat oranları belirlenmiştir.

Görüldüğü üzere, 657 sayılı Kanun'un 152'nci maddesinde Devlet memurlarına ödenecek tazminatlar arasında "Özel Hizmet Tazminatı" ve "Denetim Tazminatı" ayrı ayrı sayılmış ve bu tazminatların ödeneceği kadro unvanları ve tazminat oranları ayrı ayrı gösterilmiş; bu hükme istinaden hazırlanan ve yürürlüğe konulan 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'na ekli II sayılı Cetvelde Özel Hizmet Tazminatı, III sayılı Cetvelde de Diğer Tazminatlar-Denetim Tazminatı ödenecek kadro unvanları ve tazminat oranları belirginleştirilmiş; anılan Bakanlar Kurulu Kararı'nın ll/(l)-a maddesinde adı geçen Özel Hizmet Tazminatı ve Diğer Tazminatlar-Denetim Tazminatının her statüdeki sözleşmeli personele ödenmeyeceği belirtilirken 06/02/1997 gün ve 1997/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kadro karşılığı sözleşmeli personele ödenmesi öngörülen Özel Hizmet Tazminatı saklı tutulmuştur.

2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın, II ve III sayılı Cetvelde düzenlenen Özel Hizmet Tazminatı ve Diğer Tazminatlar-Denetim Tazminatının sözleşmeli personele ödenmeyeceğini belirten ll/(l)-a maddesinde geçen "her statüdeki" ibaresinin, kadro karşılığı çalıştırılan sözleşmeli personeli de kapsadığına kuşku bulunmamaktadır. Zira; kadro karşılığı sözleşmeli personelin diğer sözleşmeli personelden farklı olarak Denetim Tazminatından yararlandırılması amaçlanmış olsaydı, Bakanlar Kurulu Kararı'nın anılan düzenlemesinde "her statüdeki" ibaresi kullanılmazdı. Keza; Bakanlar Kurulu Kararı'nın aynı düzenlemesinde, kadro karşılığı sözleşmeli personele Özel Hizmet Tazminatı ödenmesine imkân sağlayan 1997/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı saklı tutulmuş, ancak Denetim Tazminatının ödenmesine imkân sağlayacak şekilde herhangi bir istisnai düzenlemeye yer verilmemiştir. Öte yandan; 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 13/(l)-a maddesi ile zam ve tazminatların ödenmesine esas olmak üzere; bu Karar ve eki cetvellerin uygulanmasından doğacak her türlü sorunu çözüme bağlamaya Devlet Personel Başkanlığı'nın görüşünü almak kaydıyla yetkili kılınan Maliye Bakanlığı'nın 20/04/2009 tarihli görüş yazısında da, kadro karşılığı sözleşmeli statüdeki TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcılarına, III sayılı Cetvelde düzenlenen Denetim Tazminatının ödenemeyeceği belirtilmiştir.

Buna göre, TÜİK Başkanlığı'nda, 5429 sayılı Kanun'un 45/1 maddesine istinaden kadro karşılığı sözleşmeli statüde çalıştırılan Uzman ve Uzman Yardımcılarına, 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın II sayılı Cetvelinde düzenlenen Özel Hizmet Tazminatının, aynı Karar'ın ll/(l)-a maddesi ile saklı tutulan 1997/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca ödenmesi gerektiği; buna karşın III sayılı Cetvelde düzenlenen Denetim Tazminatının ise 2006/10344 sayılı Karar'ın yine ll/(l)-a maddesi uyarınca ödenemeyeceği sonucuna varılmaktadır.

Bu durumda, kadro karşılığı sözleşmeli statüde TÜİK Uzmanı olarak çalışan davacıya ödenmekte olan denetim tazminatının kesilerek bundan sonra ödenmemesi yolundaki davalı idare işleminde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatı toplam tutarının geri ödenmesinin istenilmesine ilişkin işlem yönünden 2577 sayılı Kanun'un 15/1-b maddesi uyarınca incelenmeksizin reddine, ödenmekte olan denetim tazminatının kesilerek bundan sonra ödenmemesi yolundaki işlem yönünden ise davanın reddine…" karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine;

1-d) Danıştay İkinci Dairesi: 1.12.2011 gün ve E:2011/5349, K:2011/6126 sayı ile "(…) Davacı, dava konusu işlemin hukuka aykırı olduğunu, kendisinden talep edilen tazminatın 5018 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmek suretiyle idari yargı denetimi dışına çıkarılmasının, idari işlemin hukuka uygun olup olmadığı yönündeki denetim yetkisinin adli yargıya ait olması sonucunu doğuracağını öne sürmekte ve Mahkeme kararının temyizen incelenerek bozulmasını istemektedir.

İdare ve vergi mahkemeleri tarafından verilen kararların temyiz yolu ile incelenerek bozulabilmeleri, 2577 sayılı

idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde belirtilen nedenlerden birinin varlığına bağlıdır, idare Mahkemesi'nce verilen kararın davanın, dava konusu işlemin davacı adına denetim tazminatı ödenmeyeceğini öngören kısmı yönünden esastan reddine ilişkin hüküm fıkrası ve dayandığı gerekçe hukuk ve usule uygun olup, bozulmasını gerektirecek bir neden de bulunmamaktadır.

İdare Mahkemesi kararının, davanın; davacıdan denetim tazminatının yasal faiziyle birlikte iadesinin istenilmesine ilişkin işleme yönelik kısmının, 2577 sayılı Yasanın 15/1-b maddesi uyarınca incelenmeksizin reddine dair hüküm fıkrasına gelince;

Uyuşmazlığın çözümü için öncelikle kamu görevlilerine yapılan fazla ödemelerin geri alımında uygulanacak mevzuatın saptanması gerekmektedir. Bu husus bu uyuşmazlıklarda görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından da önem taşımaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12. maddesinin birinci fıkrasında, kamu görevlilerinin kamu hizmetinin sunumunda kullanılan her türlü kamu malının koruma yükümlülükleri; aynı maddenin ikinci fıkrasında ise koruma ve hizmete hazır bulundurmak zorunda bulundukları bu mallara verdikleri zararın rayiç bedel üzerinden tahsil edileceği; son fıkrasında da, anılan zararın tahsil usulü düzenlenmiştir.

Dolayısıyla, parasal hak ödemesini düzenleyen mevzuatın yorumunda hataya düşülerek memurlara fazla ödeme yapılması suretiyle oluşan kamu zararının, münhasıran kamu mallarına verilen zararın tahsil usulünü düzenleyen 12. madde kapsamında tahsili mümkün değildir.

Devlet memurlarına sehven ya da mevzuatın yorumunda hataya düşülerek yapılan aylık ve ücret farklarının 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında tahsil edilip edilemeyeceği hususuna gelince;

5018 sayılı Kanunun "Kamu zararı" başlıklı 71. maddesinde,

"Kamu zararı, mevzuata aykırı karar, işlem, eylem veya ihmal sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,

c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,

d) İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,

e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

f) (5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin c/9 fıkrası ile çıkarılan bend)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

Esas alınır.

(5436 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin a/21 fıkrası ile değişen fıkra) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir

Kamu zararlarının tahsline ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." kuralı bulunmaktadır.

Yukarıdaki maddenin birinci fıkrasında kamu zararı tanımı yapılmış, ikinci fıkrada ise birinci fıkrada tanımlanan tanımın geçerli sayılacağı kapsam belirlenmiştir. Bu itibarla 5018 sayılı Kanuna göre kamu zararı sayılan halleri belirlemek için anılan maddenin ikinci fıkrasına bakmak gerekecektir.

Nitekim ikinci fıkrada yer alan bentler birlikte değerlendirildiğinde 5018 sayılı Kanunun kamu zararı kapsamının; kamu kaynakları kullanılarak piyasadan mal ve hizmet satın alınması sırasında fazla ödeme yapılması, idarenin gelirlerinin tahsili sırasında mevzuata aykırı davranılması ve mevzuatta öngörülmeyen bir ödeme yapılması suretiyle yol açılan zararla sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim ikinci fıkra ile belirlenen kapsam içinde, kamu malına zarar verilmesi, kamu görevlilerinin hukuka aykırı eylemleri nedeniyle kişilere verdikleri zararın kamu tarafından ödenmek zorunda kalınması ya da mevzuatta ödenmesi öngörülmekle birlikte mevzuatın yorumunda hataya düşülmek veya ihmal ve kasıt yoluyla fazla ödeme yapılması halleri sayılmamıştır. İkinci fıkra bir bütün olarak değerlendirildiğinde "g" bendinde yer alan "mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması" kuralının kapsamının, yine mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan ödemeler sonucu oluşan kamu zararı şeklinde anlaşılmasını zorunlu kılmaktadır. Kaldı ki, bakılan uyuşmazlık mevzuatta öngörülmeyen bir ödeme yapılması nedeniyle oluşan kamu zararı olmayıp, mevzuatın öngördüğü bir ödemenin yapılması sırasında hataya düşülmesine ilişkin olduğundan uyuşmazlığın anılan Kanun kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bu durumda; 71. maddenin birinci fıkrasındaki, "... mevzuata aykırı karar, işlem, eylem veya ihmal..." ibaresini ikinci fıkra ile belirlenen kapsam dahilinde gerçekleştirilen karar, işlem, eylem veya ihmal olarak anlamak gerekmektedir.

Kamu görevlilerine daha önce sehven kanuna aykırı olarak yapılmış fazla ödemelerin geri alınmasında 5018 sayılı Kanunun uygulanmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşıldığında bu tür uyuşmazlıkların çözümünde anılan Kanun öncesi hukuki durumun değişmediği ortaya çıkmaktadır.

Bu itibarla; kamu görevlilerine sehven yapılan fazla ödemelerin geri alımında, tıpkı 5018 sayılı Kanun öncesinde olduğu gibi Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22.12.1973 günlü, E:1968/8, K:1973/14 sayılı kararının uygulanması gerektiğinde duraksama bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; uyuşmazlığa 5018 sayılı Kanunun uygulanacağı yolundaki yorumun, sonucu tümüyle idari nitelikli

olan ve idari yargı usul ve esaslarına göre çözümlenmesi gereken bir uyuşmazlığın, adli yargı yerinde çözümleneceğinin kabulü anlamına gelmektedir. Dolayısıyla bu anlama gelen bir yorumun Anayasanın 155. maddesi ile kurulan "idari rejim" sistemi ile bağdaşmayacağı da açıktır.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22.12.1973 günlü, E:1968/8, K:1973/14 sayılı kararında ise; idarenin, hatalı, işlemine dayanarak ödediği meblağın istirdadına, bir mahkeme kararına lüzum olmadan karar verebileceğine işaret edilmiştir.

Buna göre; uyuşmazlığa konu fazla ödemenin de söz konusu İçtihat gereğince herhangi bir yargı kararına gerek kalmaksızın davacıdan istenilmesi mümkün olduğundan, bu meblağın davacıdan geri istenilmesi yolunda tesis edilen işlemin, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken işlemlerden olduğu sonucuna varılmış olup, İdare Mahkemesinin işin esasına girerek bir karar vermesi gerekirken, davayı incelenmeksizin reddetmesinde hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kısmen kabulü ile Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce verilen 31.1.2011 günlü, E:2010/367, K:2011/145 sayılı kararın, davanın incelenmeksizin reddine dair kısmının 2577 sayılı Yasanın 49. maddesinin 1/b fikrası uyarınca bozulmasına; esastan reddine dair hüküm fikrasına yönelik kısmı ise hukuk ve usule uygun olup bozulmasını gerektirecek bir sebep de bulunmadığından, davacının bu bölümle ilgili temyiz isteminin reddi ile Mahkeme kararının bu kısmının onanmasına, aynı maddenin 3622 sayılı Kanun'la değişik 3. fikrası gereğince ve yukarıda belirtilen hususlar da gözetilerek bozulan kısım hakkında yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen Mahkeme'ye gönderilmesine…" karar vermiştir.

1-e)ANKARA 2.İDARE MAHKEMESİ: 15.2.2012 gün ve E:2012/229, K:2012/129 sayı ile "(…) Mahkememizin 31/01/2011 tarih ve E:2010/367, K:2011/145 sayılı kararının Danıştay 2. Dairesinin 01/12/2011 gün ve E:2011/5349, K:2011/6126 sayılı kararı ile kısmen bozulması üzerine bozma kararına uyularak ve davalı idarenin usule yönelik itirazları yerinde görülmeyerek, dava dosyası yeniden incelenmek suretiyle işin gereği görüşüldü:

Dava, Türkiye istatistik Kurumu Başkanlığı'nda uzman olarak görev yapan davacıya ödenen denetim tazminatının kesilmesine ilişkin işlem ile 29.11.2005 - 14.01.2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatlarının toplam tutarı olan 3.365,38-TL'nin yasal faizi ile birlikte bir ay içerisinde ödenmesinin istenilmesine dair 13.5.2009 tarih ve 535 sayılı davalı idare işleminin iptali istemiyle açılmış, denetim tazminatının kesilmesine ilişkin kısmı Danıştay tarafından onaylandığından, uyuşmazlık denetim tazminatlarının bir ay içerisinde geri alınmasına ilişkin kısmına yöneliktir.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22.12.1973 tarih ve E: 1968/8, K: 1973/14 sayılı kararında, idarenin; yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın kanunsuz terfi veya intibaka dayanarak ödediği meblağın her zaman geri alınabileceği, belirtilen istisnalar dışında kalan hatalı ödemelerin geri alınmasının hatalı ödemenin ilk yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde mümkün olduğu bu süre geçtikten sonra geri alınamayacağı esasa bağlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü'nden alınan 20.04.2009 tarih ve 5084 sayılı görüş yazısı doğrultusunda TÜİK'te kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilen Uzman ve Uzman Yardımcılarına denetim tazminatı adı altında ödenen tutarların geri alınması gerektiği TÜİK Başkanlığı'nın 29.04.2009 tarih ve 355 sayılı onayı ile uygun görüldüğü, bu onay doğrultusunda davacıya tebliğ edilen dava konusu 13.05.2009 tarih ve 535 sayılı yazı ile 29.11.2005 - 14.01.2009 tarihleri arasında yersiz ödenen denetim tazminatlarının toplam tutarı olan 3.365,38-TL'nin bir ay içerisinde ödenmesi, aksi takdirde alacak takip dosyasının dava açılmak üzere ilgili yere gönderileceğinin bildirilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, yukarıda aktarılan İçtihatları Birleştirme Kurulu kararı ile konulan ilkeye göre davacının sebep olduğu bir hata, hile ya da gerçek dışı beyanı söz konusu olmadığı halde fazla yapıldığı iddia edilen ihtilaf konusu ödemenin, ödendiği tarihten itibaren ancak 2577 sayılı Yasada dava açma süresi olarak öngörülen 60 gün içinde geri alınabilecek iken, bu süre içinde istenilmediği görüldüğünden; dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin iptaline…" karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Danıştay İkinci Dairesince; 28.11.2012 gün ve E:2012/8936, K:2012/8610 sayı ile temyiz istemi reddedilerek onanan; kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairece; 26.9.2013 gün ve E:2013/6910, K:2013/5038 sayı ile reddedilen Mahkeme kararı kesinleşmiştir.

2-a)Davacı Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı vekili dilekçesinde; davalı T.E.'ün Kurumlarında TÜİK uzman kadrosunda sözleşmeli olarak görev yaptığını; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün, 20/04/2009 tarih ve 262/5084 sayılı yazıları ile Kurumda TÜİK uzmanı ve uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli olarak istihdam edilen personele, 17/04/2006 tarihli ve 2006/10344 Sayılı Bakanlar Kurulu kararına ekli III sayılı denetim cetvelinin "E denetim tazminatı" bölümünde öngörülen denetim tazminatının ödenmesinin mümkün olmadığı ve 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ödenen tazminatlarının ilgililerden geri alınması gerektiğinin belirtildiğini; bu durumda da davalıya sehven ödenen ödemelerin geri alınması gerektiğinin, Başkanlık Makamının 29/04/2009 tarihli ve 869/355 sayılı onayıyla değerlendirildiğini; anılan nedenlerle 29/11/2005 - 14/01/2009 tarihleri arasında davalının yersiz ödenen denetim tazminatlarının toplamından dolayı hâzineye 3.365,38-TL borcu bulunduğunu; bu borcunu ve yasal faizini 19/10/2006 tarih ve 26324 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik" gereğince ödemesi için müvekkili idarece davalıya tebligat yapılmış ise de, rızaen ödeme söz konusu olmadığından işbu davanın açılmasının gerektiğini ifade ederek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydı ile davalarının kabulüne 29/11/2005 - 14/01/2009 tarihleri arasında yersiz ödenen toplam 3.365,38-TL asıl alacağın her bir denetim tazminatının alındığı (davalıya ödeme yapıldığı) tarihlerden tahsil tarihine işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan

tahsiline karar verilmesi istemiyle, T.E.'e karşı 22.7.2009 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

2-b) ANKARA 11.SULH HUKUK MAHKEMESİ; 3.4.2014 gün ve E:2009/611, K:2014/307 sayı ile dava dilekçesi ve davalı vekilinin cevap dilekçesinin özetlerine yer verdikten sonra; "Davalı tarafından Ankara 2. İdare Mahkemesine açılan 2010/367, 2011/145 K sayılı dosyasında, davacıya ödenen denetim tazminatının kesilmesine ilişkin işlem ile 29/11/2005 - 14/01/2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatlarının toplam tutarı 3.365,38 TL.'nin yasal faiziyle birlikte 1 ay içinde ödenmesinin istenilmesine dair 13/05/2009 tarih ve 535 sayılı davalı idare işleminin hukuka aykırı olduğundan bahisle işlemin iptalinin talep edildiği, yapılan inceleme sonucunda, davaya konu edilen idari yazının idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi gereken bir iş olarak kabul edilemeyeceği belirtilerek davanın esasının incelenmesine olanak bulunmaması sebebi ile bu talebin incelenmeksizin reddine, ödenmekte olan denetim tazminatının kesilerek bundan sonra ödenmemesi yolundaki işlem yönünden ise davanın reddine karar verildiği, kararın 'iptali istenen idari yazının' iptal davasına konu edilebilecek idari bir işlem olarak kabul edilmesi gerektiği yönünden 'işlemin esası hakkında karar verilmek üzere bozulduğu, davacıya ödenen denetim tazminatının kesilmesine ilişkin işlemin iptali yönünden verilen red kararının onanarak kesinleştiği, mahkemece yapılan devam eden yargılamada, verilen 2012/229-129 E-K sayılı ilam ile davacının kadro karşılığı sözleşmeli statüde çalışan uzman yardımcısı ve uzmanlara denetim tazminatı ödenmesinin hukuka aykırı olması sebebi ile ödemelere son verildiği, ancak her ne kadar tazminatın ödenmemesine ilişkin karar yerinde ise de davacıya davaya konu dönem için davalı idare tarafından yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatlarının yasal faizleriyle birlikte 1 ay içinde ödenmesinin yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın her zaman geri alınabileceği, bu istisnalar dışında hatalı yapılan ödemelerin geri alınmasının, hatalı ödemenin ilk yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde mümkün olduğu, 60 gün içinde istenmeyen bu meblağın daha sonra idarece istenmesinin mümkün olmadığı sonucuna varılarak, davaya konu meblağın idarece istenmesine ilişkin işlemin iptaline karar verildiği, kararın Danıştay incelemesinden geçerek kesinleştiği anlaşılmıştır.

Her ne kadar davacı idare tarafından ödenmemesi gereken davaya konu edilen tazminatın davalıdan idarece tahsili 60 günlük dava süresi ile sınırlandırılmış ise de, ödemenin yanlış da olsa bir şart tasarrufa, idari bir karara dayandığının iddia ve ispat edilememesi karşısında, davalıya yapılan ödeme daha önce bu yolda alınmış bir idari karara dayanmamakla, bir idari karar olmadığından iptali yönünde de açılmış bir dava da bulunmamakla, salt hatalı ödeme yapılması sebebiyle, sözkonusu ödemenin davalı yönünden sebepsiz zenginleşme olduğunun kabulü gerekir. İdare Mahkemesinde yapılan yargılamada "davalıya idarece yapılan ödemenin geri istenememe sebebi süre yönünden istem süresinin (60 gün) geçirilmiş olması" olarak belirlenmiş, davaya konu edilen işlemin idarenin yaptığı hatalı ödemenin idare tarafından kendiliğinden 60 günlük dava süresi geçirildikten sonra istenemeyeceği gerekçesine dayandırılmıştır. Ödenen denetim tazminatının kesilmesine dair idare kararının aynı yargılamada kanuna uygun bulunması sebebi ile de yapılan ödemenin dayanaksız ve hatalı olduğu, davalının sebepsiz zenginleştiği sonucuna ulaşılmış, sebepsiz yapılan ödeme miktarının, davalının temerrüde düşürüldüğü -21/05/2009 tebellüğ tarihli yazı ile verilen 1 aylık süre sonu itibariyle- 22/06/2009 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili gerektiği kanaati ile, aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davanın KABULÜ ile 3.365,38 TL alacağın 22/06/2009 temerrüt tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine…" karar vermiş; temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 3.Hukuk Dairesince; 8.2.2016 gün ve E:2015/3180, K:2016/1188 sayı ile onanan karar kesinleşmiştir.

3-UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK: İdari yargı yerinde davacı, Adli yargı yerinde davalı olan T.E.'ün vekili, 2.9.2016 tarihli dilekçe ile; Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında çalışan müvekkiline denetim tazminatı olarak 29/11/2005 tarihinden 14/01/2009 tarihine kadar ödenen 3.365,38-TL'nin yasal faizi ile birlikte geri istenmesine ilişkin idare işleminin Ankara 2.İdare Mahkemesinin 15/02/2012 tarih E.2012/229 K.2012/129 sayılı kararı ile iptal edildiğini, kararın, Danıştay 2.Dairesinin 28/11/2012 tarih E.2012/8936 K.2012/8610 sayılı onama ve aynı Dairenin 26/09/2013 tarih E.2013/6910 K.2013/5038 sayılı Karar Düzeltme talebinin reddine dair kararı ile kesinleştiğini; İdarenin işlemi iptal edilmesine rağmen, İdare tarafından hukuk Mahkemesinde açılan alacak davasının ise kabul edildiğini; kesinleşen Ankara 11.SHM'nin 03/04/2014 tarih E.2009/611 K.2014/307 sayılı kararının, Yargıtay 3.HD.nin 08/02/2016 tarih, E.2015/3180 K.2016/1188 sayılı kararı ile onandığını, bunun üzerine Muhakemat Müdürlüğünün 18/03/2016 tarih 23323 sayılı yazısı ile dava konusu alacağın faizi ve masraflarıyla birlikte ödenmesinin istenildiğini, aksi halde icra takibi yapılacağının bildirildiğini; her ikisinin de kendi dalında ayrı yargı kararları olduğunu, her birinin uygulanabilirliğinin bulunduğunu, nitekim uygulamada kurumun, ilgiliden parayı tahsil ettiğini, bir yandan da bu işlemin aslında iptal edilmiş olduğunu; Kurumun bu parayı isteyememesinin gerektiğini; hukuk ve adaletin bir bütün olduğunu, aksi durumun adaletsiz sonuçlar doğurduğunu; 2577 Sayılı İYUK'nun 28.maddesinde İptal Kararlarının sonuçlarının gösterilmiş olduğunu, Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idarenin, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecbur olduğunu; karara konu idari işlem ve bu işlemin doğurduğu hukuksal sonuçların iptal kararı üzerine ortadan kalktığını, iptal kararlarının geriye yürüdüğünü ve hiç alınmamış sayıldığını; İdarenin aldığı iade kararının tüm ilgili çalışanları bağladığını, denetim tazminatı ödenen tüm çalışanlardan aynı miktarların geri istenildiğini, İdare Mahkemesinin iptal kararı ile birlikte İdarenin iade talebinin hukuka aykırı olduğunun kanıtlandığını, buna rağmen İdarece adli yargıda alacak davası açılarak iadeye ilişkin karar verilmesinin, hakkın yerine getirilmesine engel oluşturduğunu; Danıştay'ın, Kamu Görevlilerine yapılan fazla ödemelerin geri alımında uygulanacak mevzuatın saptanması ve bu uyuşmazlıklarda görevli yargı yerinin belirlenmesinin önem taşıdığını, bu uyuşmazlığın çözüm yerinin İdari Yargı olduğunu, aksi halde Anayasanın 155.maddesi ile kurulan "İdari Rejim" sistemine aykırılık teşkil edeceğini belirttiğini; Adli Yargı dosyasında bu hususun dile getirildiğini, uyuşmazlık itirazında bulunulmuş ise de kabul görmediğini; olayda Hüküm Uyuşmazlığın Şartlarının gerçekleştiğini, Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun, "Hüküm Uyuşmazlığı"

başlıklı 24. maddesinin ilk fikrası uyarınca, adli, idari ve askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varsayıldığını ifade ederek; Ankara 2.İdare Mahkemesinin 15/02/2012 tarih E.2012/229 K.2012/129 kesinleşen kararı ile Ankara 11.Sulh Hukuk Mahkemesinin 03/04/2014 tarih E.2009/611 K.2014/307 sayılı kararı arasında doğan "hüküm uyuşmazlığının giderilmesi ve uyuşmazlığın esasının davaya konu iade işleminin iptali yönünde karara bağlanması istemiyle, Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunmuş, Mahkememizde 5.9.2016 tarihinde kayda girmiştir.

4-Başkanlıkça ilgili Mahkemelerden dava dosyalarının aslı temin edilmiş daha sonra 2247 sayılı Yasanın 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşünceleri istenilmiştir.

4-a)DANIŞTAY BAŞSAVCISI; Hüküm uyuşmazlığına konu edilen kararlar ve dava dosyaları ayrıntılı olarak irdelenip özetlendikten sonra; " USULE İLİŞKİN İNCELEME:

İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2592 sayılı Kanun ile değişik 24'üncü maddesinin birinci fikrasında, "1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a)Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b)Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c)Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d)Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e)Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden ortada, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak kesinleşmiş kararlar bulunduğu; her iki kararda da davanın esasının hükme bağlandığı anlaşılmıştır.

Davacıya ödenen denetim tazminatının kesilerek 29.11.2005 - 14.1.2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği tespit edilen denetim tazminatı tutarı olan 3.365,38.-TL'yi hesaplanacak faiziyle birlikte bir ay içinde geri ödenmesi gerektiği belirtilen 13.5.2009 gün ve 535 sayılı işlemin, yersiz ödendiği belirtilen tutarın yasal faiziyle birlikte bir ay içinde geri ödenmesinin istenilmesine ilişkin kısmı, idari yargıda verilen karar ile iptal edilmesine karşılık; adli yargıda söz konusu idari işleme konu denetim tazminatı tutarının davalıya ödeme yapıldığı tarihlerden tahsil tarihine kadar işletilecek yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle açılan davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmakla, anılan kararlar arasındaki çelişki nedeniyle söz konusu denetim tazminatı tutarının ödenmesinin olanaksız hale gelmesi karşısında, anılan adli ve idari yargı kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü gerekmektedir.

HÜKÜM UYUŞMAZLIĞININ ESASININ İNCELENMESİ:

Hüküm uyuşmazlığının çözümünde; ilgiliye yersiz ödendiği belirtilen 3.365,38.- TL denetim tazminatı tutarının geri istenilmesine ilişkin işlemin niteliği önem kazanmaktadır

Denetim tazminatı ödenmesine dair olan işlem, idarenin tek yanlı iradesiyle tesis etmiş olduğu, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte bir idari işlem olup İdare Hukukunun usulde paralellik ilkesine göre, bir idari işlemin geri alınmasına ilişkin işlemin de aynı nitelikte olması gerekir. Başka bir anlatımla bir idari işlemin geri alınmasına ilişkin işlemler de icrai nitelikte işlemlerdir.

Tümüyle idari nitelikte olan işleme ilişkin uyuşmazlığın idari yargı usul ve esaslarına göre çözümlenmesi Anayasanın 155. maddesi ile kurulan "idari rejim" sistemi gereğidir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun, 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. maddesi ile zam ve tazminatlar başlığı altında yeniden düzenlenen, 152. maddesinin (II) "Tazminatlar" başlıklı fikrasında, görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar göz önüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının bu maddede belirtilen oranları aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek esas, ölçü ve nispetler dahilinde tazminat olarak ödeneceği öngörülmüş, (A). Özel Hizmet Tazminatı başlığı altında düzenlenen kısmın (h) alt bendinde, Türkiye İstatistik Kurumu Uzman ve Uzman Yardımcıları da sayılmış ve (F). Denetim Tazminatı başlığı altında düzenlenen kısmın (b) alt bendinde, Özel Hizmet Tazminatı bölümünün (h), (i) ,(j) ve (k) sırasında sayılanlar için %20 sine denetim tazminatı ödeneceği belirtilmiştir.

Aynı maddenin III. Ortak Hükümler başlıklı fikrasında ise, bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esaslarının ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca bütün kurumları kapsayacak şekilde Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulacağı kuralına yer verilmiştir.

Anılan Yasa maddesi uyarınca 05.05.2006 günlü ve 26159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin 17.4.2006 günlü, 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının "Ödeme yapılmayacak haller" başlıklı 11. maddesinin 1. fikrasının (a) bendinde, bu Karara ekli I sayılı Cetvelde ve bu Kararın 4. maddesinin birinci fikrasının (b) bendinde yer alan zamlar ile II ve III sayılı Cetvellerde yer alan tazminatların, her statüdeki sözleşmeli personele (6/2/1997 tarihli ve 97/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı saklı kalmak üzere) ödenmeyeceği kurala bağlanmıştır.

Aktarılan mevzuat hükümlerine göre 657 sayılı Kanun hükümlerine göre özel hizmet tazminatı ile denetim

tazminatı ödenecekler arasında Türkiye İstatistik Kurumu Uzman ve Uzman Yardımcıları da sayılmakla beraber aynı Kanunda bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği hususunun Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenmesi öngörülmüş ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında ise her statüdeki sözleşmeli personele denetim tazminatı ödenmeyeceği ifade edilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığınca, kurumlarında uzman ve uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek şartıyla sözleşmeli olarak istihdam edilen personele 17.04.2006 tarih ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli III sayılı Cetvelin "E-Denetim Tazminatı" bölümünde öngörülen denetim tazminatının ödenip ödenmeyeceği konusunda görüş sorulan Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nce verilen 20/04/2009 gün ve 5084 sayılı görüş yazısında anılan düzenleme uyarınca denetim tazminatının ödenmesinin mümkün olmadığı ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ödenen denetim tazminatlarının geri alınması gerektiğinin belirtilmesi üzerine, bu görüş yazısı doğrultusunda TÜİK'te kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilen Uzman ve Uzman Yardımcılarına denetim tazminatı adı altında ödenen tutarların geri alınmasının TÜİK Başkanlığı'nın 29/04/2009 gün ve 355 sayılı onayı ile uygun görüldüğü, bu onay doğrultusunda 13/05/2009 gün ve 535 sayılı yazı ile davacıya 29/11/2005 - 14/01/2009 tarihleri arasında yersiz ödenen denetim tazminatlarının toplam tutarı olan 3.365,38-TL'nin bir ay içerisinde ödenmesi, aksi takdirde alacak takip dosyasının dava açılmak üzere ilgili yere gönderileceğinin bildirilmesi yolundaki dava konusu işlemin tesis edildiği ve bu işlemin 21.05.2009 tarihinde davacıya tebliğ edildiği anlaşılmaktadır.

Olayda, davacıya 29/11/2005 - 14/01/2009 tarihleri arasında mevzuatın yorumunda hataya düşülerek denetim tazminatı ödemesinin yapıldığı, davacının söz konusu ödemelerin yapılması konusunda hilesi veya gerçek dışı beyanının bulunmadığı anlaşılmıştır.

Bu bakımdan; parasal hak ödemesini düzenleyen mevzuatın yorumunda hataya düşülerek memurlara fazla ödeme yapılması suretiyle oluşan kamu zararının 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12. maddesi ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71. maddesi kapsamında sayılıp sayılamayacağı yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 12. maddesinin birinci fıkrasında, kamu görevlilerinin kamu hizmetinin sunumunda kullanılan her türlü kamu malını koruma yükümlülükleri; aynı maddenin ikinci fıkrasında ise koruma ve hizmete hazır bulundurmak zorunda bulundukları bu mallara verdikleri zararın rayiç bedel üzerinden tahsil edileceği; son fıkrasında da, anılan zararın tahsil usulü düzenlenmiş olup mevzuatın yorumunda hataya düşülerek memurlara fazla ödeme yapılması suretiyle oluşan kamu zararının, münhasıran kamu mallarına verilen zararı düzenleyen 12. madde kapsamında tahsili mümkün değildir

Devlet memurlarına sehven ya da mevzuatın yorumunda hataya düşülerek yapılan aylık ve ücret farkı ödemelerinin, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında tahsil edilip edilemeyeceği hususuna gelince;

5018 sayılı Kanunun "Kamu zararı" başlıklı 71. maddesinde, kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması "kamu zararı" olarak tanımlanmış anılan maddenin ikinci fıkrasında ise kamu zararı kapsamına giren haller; kamu kaynakları kullanılarak piyasadan mal ve hizmet satın alınması sırasında fazla ödeme yapılması, idarenin gelirlerinin tahsili sırasında mevzuata aykırı davranılması ve mevzuatta öngörülmeyen bir ödeme yapılması suretiyle yol açılan zararlar olarak sayılmak suretiyle sınırlandırılmıştır.

Anılan fıkra bir bütün olarak değerlendirildiğinde (g) bendinde yer alan "mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması" kuralının kapsamının, yine mal ve hizmet alımları nedeniyle yapılan ödemeler sonucu oluşan kamu zararı şeklinde anlaşılmasını gerektirmektedir.

Kaldı ki, bakılan uyuşmazlık mevzuatta öngörülmeyen bir ödeme yapılması nedeniyle oluşan kamu zararı olmayıp, mevzuatın öngördüğü bir ödemenin yapılması sırasında hataya düşülmesine ilişkin olduğundan, uyuşmazlığın anılan Kanun kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22.12.1973 gün ve E: 1968/8, K: 1973/14 sayılı kararında; idarenin yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın hatalı ödediği meblağı her zaman geri alabileceği, bunun dışında kalan hallerde hatalı ödemelerin istirdadının hatalı ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde olanaklı olduğu ve bu süre geçtikten sonra istirdat edilemeyeceği belirtilmiş olup; anılan kararın gerekçesinde iyi niyet kuralı üzerinde de durularak idarenin sakat ve dolayısıyla hukuka aykırı işlemine, idare edilenlerin gerçek dışı beyanı veya hilesi neden olmuşsa ya da geri alınan idari işlem yok denilecek kadar sakatlık taşımakta ise, hatalı işlemde idare edilenin kolayca anlayabileceği kadar açık bir hata bulunmaktaysa ve idareyi bu konuda haberdar etmemişse, memurun iyi niyetinden söz etmeye olanak bulunmadığı ve bu işlemlere dayanılarak yapılan ödemeler için süre düşünülemeyeceği, bu ödemelerin her zaman geri alınabileceği; ancak bunun dışındaki hatalı ödemeler için memurun iyi niyetinin istikrar ve kanunilik kadar önemli bir kural olduğu ve bu nedenle yukarıda belirtilen istisnalar dışındaki hatalı ödemelerin dava açma süresi içinde geri alınabileceği belirtilmiştir.

Söz konusu İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararı hatalı ödemelere ilişkin olmakla beraber getirdiği ilkelerin idari işlemlerin geri alınmasına dair genel ilkeler olduğu kuşkusuzdur. Dolayısıyla idare yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın hatalı işlemini her zaman geri alabilecek, ancak bunun dışında kalan hallerde hatalı işlemini sadece dava açma süresi içinde geri alabilecek, bu süre geçtikten sonra idari istikrar ve hukuki güvenlik ilkesi gereği geri alamayacaktır.

Olayda davacıya yersiz ödendiği tespit edilen denetim tazminatı tutarının mevzuat hükümlerinin yanlış yorumlandığından bahisle geri alınmak istenildiği dikkate alındığında, idarenin açık hataya düştüğünden söz edilemeyeceği gibi, denetim tazminatlarının ödenmesinde, davacının hilesi veya gerçek dışı beyanının da olmadığı açıktır.

Bu itibarla; kamu görevlilerine sehven yapılan fazla ödemelerin geri alınmasında, Danıştay İçtihatları Birleştirme

Kurulunun 22.12.1973 gün ve E: 1968/8, K: 1973/14 sayılı kararının uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmakla mevzuat hükümlerinin davalı idarece yanlış yorumlanması nedeniyle davacıya yapılan ödemelerde, davacının hilesinin, gerçek dışı beyanı olmadığından davacıya yersiz ödendiği tespit edilen denetim tazminatı tutarının en son ödemenin yapıldığı tarihten itibaren altmış günlük sürenin geçirilmesinden sonra talep edildiği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yönünde verilen kararın hukuka uygun olduğu kanısına varılmıştır.

SONUÇ: 1-Ankara 2. İdare Mahkemesinin 15.02.2012 tarih ve E:2012/229, K.2012/129 sayılı kararı ile Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesince verilen 03.04.2014 tarih ve E:2009/611, K.2014/307 sayılı karar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğuna;

2-Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesince verilen 03.04.2014 tarih ve E:2009/611, K:2014/307 sayılı kararın kaldırılmasına;

3-Ankara 2. İdare Mahkemesinin 15.02.2012 tarih ve E:2012/229, K:2012/129 sayılı kararının kabulüne;

Bu surette hüküm uyuşmazlığının giderilmesine karar verilmesinin uygun olacağı …" yolunda düşünce vermiştir.

4-b) YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: Hüküm uyuşmazlığına konu edilen kararların özetine yer verdikten sonra; "MEVZUAT YÖNÜNDEN İNCELEME:

İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 2592 sayılı Kanun ile değişik 24. maddesinin birinci fıkrasında, "1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve yasa yollarına başvurularak şeklen kesinleşmiş; taraflarından en az birinin aynı olduğu kararların bulunduğu ve tüm kararlarda da davanın esasının hükme bağlandığı ve yasa yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Ancak, anılan Mahkemelerce verilen hükümlerin konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığı konusunun ayrıca incelenmesinde fayda bulunmaktadır.

Ankara 2. İdare Mahkemesindeki dava; fazla ödenen paranın geri ödenmesi için adına düzenlenen işlemin iptali istemiyle T.E. tarafından açılmış ve Mahkemece ihtilaf konusu ödemenin, ödendiği tarihten itibaren ancak 2577 sayılı Kanunda dava açma süresi olarak öngörülen 60 gün içinde geri alınabilecek iken, bu süre içinde istenilmediği görüldüğünden dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle işlemin iptaline karar verilmiş, karar Danıştay 2. Dairesince onanmıştır.

Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesindeki dava ise, TÜİK Başkanlığı tarafından, alacak davası olarak davalı T.E.'e fazla ödenen paranın yasal faizi ile birlikte tahsili için tebliğ edilen yazıya rağmen herhangi bir ödemede bulunmadığından bahisle açılmış ve Mahkemece davalının sebepsiz zenginleştiği gerekçesiyle davanın kabulüne karar verildiği, verilen kararın Yargıtay 3. Hukuk Dairesi tarafından onandığı anlaşılmıştır.

Bu duruma göre, İdare Mahkemesindeki davanın, T.E.'e fazla ödenen paranın geri ödenmesi için düzenlenen işlemin, ödemenin 60 günlük süre içinde istenilmediği gerekçesiyle iptaline; Sulh Hukuk Mahkemesindeki davanın ise ödenen fazla paranın genel hükümlere göre tahsili amacıyla açılan alacak davasına ilişkin olması karşısında, İdare Mahkemesi ile Sulh Hukuk Mahkemesi kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, "konu ve dava sebebinin aynı olması" koşulunun gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

SONUÇ:

Açıklanan nedenlerle, adli ve idari yargı mercileri tarafından esasa ilişkin olarak verilen ve kesinleşen mahkeme kararlarının konuları ve dava sebeplerinin aynı olmaması ve dolayısıyla kararlar arasında çelişki bulunmaması karşısında, hakkın yerine getirilmesini olanaksız kılan bir durum görülmediği için, 2247 sayılı Kanunun 24. maddesinde belirtilen koşulların birlikte gerçekleşmediği düşüncesiyle söz konusu başvurunun reddi gerektiği …" yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Ahmet Tevfik ERGİNBAY, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Birgül KURT'un katılımlarıyla yapılan 23.10.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" denilmiş; 24. maddesinde (Değişik birinci fıkra: 21/1/1982 - 2592/7 md.) ise, 1 nci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen idari yargı ve adli yargı kararlarının incelenmesinden; ortada idari (Ankara 2.İdare Mahkemesinin 15.2.2012 gün ve E:2012/229, K:2012/129) ve adli (Ankara 11.Sulh Hukuk Mahkemesinin 3.4.2014 gün ve E: 2009/611, K:2014/307) yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu; davanın taraflarının aynı olduğu anlaşılmıştır.

Konu ve dava sebebinin aynı olup olmadığının incelenmesinden:

Uyuşmazlık, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında Uzman olarak görev yapan davacıya 29.11.2005-14.01.2005 tarihleri arasında ödenen 3.365,38 TL denetim tazminatının yersiz ödendiği iddiası ile geri istenilmesi ilişkin Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının 13.05.2009 tarih 535 sayılı işlemi ile bu işlemin dayanağını oluşturan Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının 29.04.2009 tarih 355 sayılı işlemi sonrasında başlamıştır.

T.E.'ün vekilince, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nın ödenen denetim tazminatının hukuka aykırı olarak geri istenmesinin iptali istemiyle idari yargıda dava açılırken, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı vekilince, ödenen denetim tazminatının geri istenmesine rağmen ödenmemesi nedeniyle tahsili istemiyle adli yargıda dava açıldığı görülmektedir.

Dava sebebi; talep sonucunu haklı göstermeye yarayan maddi vakıalar iken dava konusu; netice-i taleptir. Olayımızda her iki davanın sebebi Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında çalışan T.E.'e 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında ödenen denetim tazminatının hukuka aykırı olarak ödenip ödenmediğine ilişkindir. Bir taraf söz konusu ödemenin hukuka uygun olarak yapıldığı iddiası ile geri istenemeyeceği iddia ve savunmasında bulunurken diğer taraf tam aksine yapılan ödemenin hukuka aykırı olduğundan geri istenebileceği iddia ve savunmasında olduğundan, her iki dava sebebi yani maddi vakıalar aynıdır.

Dava konusuna gelince; idari yargıda davanın konusu; denetim tazminatının geri ödenmesine ilişkin idari işlemin iptali ve idari işlem nedeniyle yapılan ödemelerin iadesi olarak belirlenirken, adli yargıda da haksız yapıldığı iddiası ile yapılan ödemenin idareye geri ödenmesine ilişkin olması nedeniyle hüküm uyuşmazlığı olduğu iddia edilen kararlar arasında dava konuları da aynıdır.

Kararlardan işin esasının hükme bağlanmasının incelenmesinden;

Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı vekili tarafından adli yargıda açılan dava sonunda; ödemenin yanlış da olsa bir şart tasarrufa, idari bir karara dayandığının iddia ve ispat edilememesi karşısında, davalıya yapılan ödemenin daha önce bu yolda alınmış bir idari karara dayanmadığı, bir idari karar olmadığından iptali yönünde de açılmış bir dava da bulunmadığı, salt hatalı ödeme yapılması sebebiyle, söz konusu ödemenin davalı yönünden sebepsiz zenginleşme olduğunun kabulünün gerektiği, ödenen denetim tazminatının kesilmesine dair idare kararının aynı(idari yargı yerinde) yargılamada kanuna uygun bulunması sebebi ile de yapılan ödemenin dayanaksız ve hatalı olduğu, davalının sebepsiz zenginleştiği sonucuna ulaşıldığı, sebepsiz yapılan ödeme miktarının, davalının temerrüde düşürüldüğü 21/05/2009 tebellüğ tarihli yazı ile verilen 1 aylık süre sonu itibariyle- 22/06/2009 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsilinin gerektiği gerekçesiyle; davanın kabulü ile 3.365,38 TL alacağın 22/06/2009 temerrüt tarihinden itibaren yasal faizi ile birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine karar verildiği; T.E.'ün vekili tarafından idari yargıda açılan dava sonunda da; davacı adına davaya konu işlemin denetim tazminatının kesilmesine ilişkin kısmı Danıştay'ca onaylandığından, davacıya ödenen denetim tazminatının bir ay içerisinde geri alınmasına ilişkin işlem yönünden; ihtilaf konusu ödemenin, ödendiği tarihten itibaren ancak 2577 sayılı Yasada dava açma süresi olarak öngörülen 60 gün içinde geri alınabilecek iken, bu süre içinde istenilmediği görüldüğünden dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle iptaline karar verildiği anlaşılmaktadır. Bu durumda her iki kararda da işin esasının hükme bağlandığı açıktır.

Hüküm uyuşmazlığının kabul edilebilmesi için öngörülen bir diğer husus ise; kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunmasıdır.

İdari yargıda yapılan yargılama sonucu idari işlemin iptaline karar verilirken, adli yargıda idari işlemin hukuka uygun olduğu ve idarece istenen alacağın tahsiline karar verilmiştir. İdari yargı yerinde yasaya uygun bulunan idari işlemin adli yargıda yasal dayanaktan yoksun olduğuna karar verilerek kararlar arasındaki hakkın yerine getirilmesi olanaksız hale getirilmiştir

Bu durumda, 2247 sayılı Yasa'nın 24. Maddesinde açıklandığı üzere; tarafları, konusu ve dava sebebi aynı olan ve kesinleşmiş kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı doğmuş ve kararlar arasında çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiği açıktır.

Belirtilen nedenlerle;

1- Ankara 2.İdare Mahkemesi ile Ankara 11.Sulh Hukuk Mahkemesininkararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 24. Maddesinde öngörülen koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından hüküm uyuşmazlığı bulunduğuna,

2- 2247 sayılı Yasanın 25. maddesi hükümleri uyarınca

a) İdari Yargılama Usulü Yasası gözetilerek Uyuşmazlık Mahkemesine yapılan başvuruya ait dilekçe ve eklerinin 30 gün içinde cevap verilmek üzere Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'na bildirilmesi, verilen cevapların karşı tarafa tebliği suretiyle dosyanın tekemmülünün sağlanmasına,

b) Usulü işlemler tamamlandıktan ve esas hakkındaki rapor yazıldıktan sonra Başkanlıkça belirlenecek günde işin esasının görüşülmesine OY BİRLİĞİ İLE KARAR VERİLMİŞTİR.

Bunun üzerine Uyuşmazlık Mahkemesine yapılan başvuruya ait dilekçe karşı tarafa tebliğ edilmiş; Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı vekili tarafından yasal süresi içerisinde verilen cevap dilekçesinde; Ankara 11.Sulh Hukuk Mahkemesinin kararının kabulüne, Ankara 2.İdare Mahkemesinin kararının kaldırılmasına karar verilmesi talep edilmiştir.

Öte yandan, bu dosyaya ilişkin olarak Mahkememizde yapılan toplantıda, Ankara 2.İdare Mahkemesi ile Ankara 11.Sulh Hukuk Mahkemesinin kararları arasında, 2247 sayılı Yasa'nın 24. Maddesinde öngörülen koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından hüküm uyuşmazlığı bulunduğuna karar verildiğinden, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığından ek düşünce istenilmiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI; 1.11.2017 tarih ve YY-2017/59581 sayı ile "(.U)yuşmazlık Mahkemesinin 2016/542 Esas sayılı dosyasının 23/10/2017 tarihinde yapılan müzakeresinde Ankara 2. İdare Mahkemesi ile Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesinin kararları arasında 2247 sayılı Kanunun 24. maddesi koşullarının oluştuğu kabul edilmekle, uyuşmazlık konuları ile ilgili esas yönünden görüş bildirilmesi yoluna gidilmiştir.

Hüküm uyuşmazlığına konu Ankara 2. İdare Mahkemesi kararında, davacıya ödenen denetim tazminatının kesilerek 29/11/2005-14/01/2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği belirlenen denetim tazminatı tutarı olan 3.365,38 TL'nin yasal faiziyle birlikte bir ay içinde geri ödenmesi gerektiğini belirten 13/05/2009 tarih ve 535 sayılı işlemin, yersiz ödendiği belirtilen tutarın yasal faiziyle birlikte geri ödenmesinin istenilmesine ilişkin kısmı iptal edilmesine karşın, Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesi kararında, söz konusu denetim tazminatının yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verildiği anlaşılmakla, iki karar arasında oluşan çelişki nedeni ile hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiği, bu duruma göre, söz konusu adli ve idari yargı kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğu kabul edilmelidir.

Denetim tazminatının ödenmesine ilişkin işlem, idarenin tek yanlı iradesiyle tesis edilen, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte bir işlem olup, aynı şekilde bu idari işlemin geri alınmasına yönelik işlem de icrai nitelikte idari bir işlemdir. Bu bakımdan, tümüyle idari nitelikte olan bir işlemle ilgili uyuşmazlığın idari yargı usul ve esaslarına göre çözümlenmesi Anayasanın 155. maddesiyle kurulan "idari rejim" sisteminin gereğidir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Tazminatlar" başlıklı 152/II. maddesinde, görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar gözönüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet Memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının, bu maddede belirtilen oranları aşmamak üzere Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek esas, ölçü ve nispetler dahilinde tazminat olarak ödeneceği öngörülmüş, "Özel Hizmet Tazminatı" başlığı altında düzenlenen kısmın o tarihte yürürlükte bulunan (h) alt bendinde, Türkiye İstatistik Kurumu Uzman ve Uzman yardımcıları da sayılmış ve (F) bendinde düzenlenen denetim tazminatı ile ilgili kısmında; Özel Hizmet Tazminatı bölümünün (h) alt bendinde sayılan TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcılarına da % 20 oranında denetim tazminatı verileceği kural olarak öngörülmüş, bununla birlikte aynı maddenin Ortak Hükümler başlıklı III. kısmında da; "Bu zam ve tazminatların hangi işi yapanlara ve hangi görevlerde bulunanlara ödeneceği, miktarları, ödeme usul ve esasları ilgili kurumların yazılı isteği ve Devlet Personel Başkanlığının görüşü üzerine Maliye Bakanlığınca bütün kurumları kapsayacak şekilde ve 154 üncü madde uyarınca katsayının Bakanlar Kurulunca değiştirilmesi durumu hariç yılda bir defa olmak üzere hazırlanır ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulur." düzenlenmesine yer verilmiştir.

Konu ile ilgili olarak çıkarılan ve 05/05/2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 17/04/2006 gün ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 11. maddesinde; ekli cetvellerde yer alan ve içinde denetim tazminatı da bulunan tazminatların (97/9021 sayılı Bakanlar Kurulu kararı saklı kalmak üzere) her statüdeki sözleşmeli personele ödenmeyeceği kural altına alınmıştır.

Yukarıda aktarılan mevzuat hükümlerine bakıldığında, her ne kadar 657 sayılı Kanunda denetim tazminatı verilecekler arasında TÜİK uzman ve uzman yardımcıları da sayılmış ise de; aynı Kanunda zam ve tazminatları kimin alıp alamayacağı hususunun Bakanlar Kurulunun düzenleme alanına bırakıldığı, yukarıda belirtilen Bakanlar Kumlu Kararı (2006/10344) ile de her statüdeki sözleşmeli personele denetim tazminatının ödenmeyeceğinin kurala bağlandığı anlaşılmaktadır.

Dava dosyasından, TÜİK Başkanlığınca, kurumlarında uzman ve uzman yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek şartıyla sözleşmeli olarak istihdam edilen personele 17/04/2006 tarih ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli cetvelin "E- Denetim Tazminatı" bölümünde öngörülen denetim tazminatının ödenip ödenmeyeceği konusunda görüş sorulan Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından verilen 20/04/2009 gün ve 5084 sayılı görüş yazısında anılan düzenleme uyarınca denetim tazminatının ödenmesinin mümkün olmadığı ve 5429 sayılı TÜİK kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ödenen denetim tazminatlarının geri alınması gerektiğinin belirtilmesi üzerine, TÜİK'te kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde istihdam edilen uzman ve uzman yardımcılarına denetim tazminatı adı altında ödenen tutarların geri alınmasının TÜİK Başkanlığının 29/04/2009 gün ve 355 sayılı onayı ile uygun görüldüğü, bu onay doğrultusunda 13/05/2009 gün ve 535 sayılı yazı ile davacıya 29/11/2005-14/01/2009 tarihleri arasında yersiz ödenen denetim tazminatlarının bir ay içinde ödenmesi, aksi takdirde alacak takip dosyasının dava açılmak üzere ilgili yere gönderileceğinin bildirilmesi yolundaki dava konusu işlemin tesis edildiği anlaşılmaktadır.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22/12/1973 tarih ve E. 1968/8, K. 1973/14 sayılı kararında, idarenin; yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın kanunsuz terfi veya intibaka dayanarak ödediği meblağı her zaman geri alabileceği, belirtilen istisnalar dışında kalan hatalı ödemelerin geri alınmasının hatalı ödemenin ilk yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde mümkün olduğu, bu süre geçtikten sonra geri alınamayacağı esasa bağlanmıştır. Anılan İçtihatları Birleştirme Kurulu kararı ile konulan ilkeye göre davacının sebep olduğu bir hata, hile ya da gerçek dışı beyanı söz konusu olmadığı halde fazla yapıldığı iddia edilen ihtilaf konusu ödemenin, ödendiği tarihten itibaren ancak 2577 sayılı Kanunda dava açma süresi olarak öngörülen 60 gün içinde geri alınabileceği, bu süre geçtikten sonra idari istikrar ve hukuki güvenlik ilkesi gereği idarenin bu tutarı geri

alamayacağı kabul edilmelidir.

Olayda, davacıya 29/11/2005-14/01/2009 tarihleri arasında mevzuatın yorumunda hataya düşülerek denetim tazminatı ödemesinin yapıldığı, davacının söz konusu ödemelerin yapılması konusunda hilesi veya gerçek dışı beyanının bulunmadığı, bu sebeple idarenin açık hataya düştüğünden söz edilemeyeceği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, kamu görevlilerine sehven yapılan fazla ödemelerin geri alınmasında, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun yukarıda zikredilen kararının uygulanması gerektiği, bu sebeple mevzuat hükümlerinin davalı idare tarafından yanlış yorumlanması sebebiyle davacıya yapılan ödemelerde, davacının hilesi ve gerçek dışı beyanı olmadığından, yersiz ödendiği tespit edilen denetim tazminatı tutarının en son ödemenin yapıldığı tarihten itibaren 60 günlük sürenin geçirilmesinden sonra talep edildiği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yönünde verilen kararın hukuka uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

SONUÇ:

1-Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesinin 03/04/2014 tarih ve E.2009/611, K.2014/307 sayılı kararı ile Ankara 2. İdare Mahkemesinin 15/02/2012 tarih ve E.-K.2012/229-129 karar sayılı kararı arasında hüküm uyuşmazlığının bulunduğunun kabulüne,

2-Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesinin 03/04/2014 tarih ve E.2009/611, K.2014/307 sayılı kararının kaldırılmasına;

3-Ankara 2. İdare Mahkemesinin 15/02/2012 tarih ve E.-K.2012/229-129 karar sayılı kararının benimsenmesine,

Karar verilmesi suretiyle hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin mümkün olduğu…" yolunda düşünce vermiştir.

II-ESASIN İNCELENMESİ:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Suna TÜRE, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 26.2.2018 günlü toplantısında:

Başvuru dilekçesi ve ekleri, uyuşmazlığa konu edilen kararlara ilişkin dava dosyaları, ilgili Başsavcıların düşünce yazıları, dayanılan Yasa kuralları, taraflarca verilen dilekçe ve ekleri ile Raportör-Hakim Taşkın ÇELİK'in hazırladığı rapor okunup incelendikten ve ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'IN yazılı düşünceleri doğrultusundaki açıklamaları alındıktan sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Uyuşmazlık, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında sözleşmeli uzman olarak görev yapan T.E.'e, 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında mevzuata aykırı olarak yersiz ödendiği iddia edilen 3.365,38 TL denetim tazminatının geri istenilmesine ilişkindir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında sözleşmeli TÜİK Uzmanı kadrosunda, kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde çalıştığı; kendisine 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında toplam 3.365,38 TL denetim tazminatı ödendiği; Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Müdürlüğü'nün 20.04.2009 gün ve B.07.0.BMK.0.20-262/5084 sayılı yazısında, TÜİK Uzman ve Uzman Yardımcısı kadroları karşılık gösterilmek sureti ile sözleşmeli olarak istihdam edilen personele, 17.04.2006 gün ve 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ekli III sayılı cetvelin "E. Denetim Tazminatı " bölümünde öngörülen denetim tazminatının ödenmesinin mümkün olmadığı ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kurumu Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ödenen denetim tazminatının ilgililerden geri alınmasının istenildiği; 29.04.2009 gün ve B.02.1.TÜİ.0.65.05.00-869-355 sayılı Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nın oluru üzerine, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının 13.5.2009 gün ve B.02.1.TÜİ.0.65.05.00-846.01-535 sayılı yazısı ile TÜİK Uzmanı T.E.'den 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında kendisine yersiz ödenen denetim tazminatlarının toplamı olan 3.365,38 TL tutarında Hazine borcu bulunduğu, 19.10.2006 tarihli ve 26324 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" gereğince söz konusu borcun 7 günlük itiraz süresi saklı kalmak üzere, hesaplanacak yasal faizi ile birlikte bir ay içerisinde Başbakanlık Merkez Saymanlık Müdürlüğü'ne ödenmesi aksi takdirde genel hükümler çerçevesinde işlem yapılacağı bildirilmiş; bu işlemin ilgiliye 21.05.2009 tarihinde tebliği edildiği; adı geçenin 25.5.2009 tarihli dilekçe ile yaptığı itirazın Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığının 2.6.2009 gün ve B.02.1.TÜİ.0.65.05.00-846.01-788 sayılı yazısı ile reddedildiği anlaşılmıştır.

T.E.'ün vekili tarafından, müvekkiline ödenen denetim tazminatının kesilerek 29.11.2005 -14.1.2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği tespit edilen denetim tazminatı tutarı olan 3.365,38.-TL'yi hesaplanacak faiziyle birlikte bir ay içinde geri ödemesi gerektiğinin bildirilmesine yönelik, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nın 13.5.2009 gün ve 535 sayılı işleminin iptali istemiyle dava açılmış; davaya konu işlemin kesin ve icrai bir işlem niteliği taşımadığından iptal davasına konu edilmesine olanak bulunmadığı gerekçesiyle davanın incelenmeksizin reddine hükmeden Ankara 2. İdare Mahkemesince tek hakimle verilen 18.9.2009 tarih ve E:2009/916, K:2009/1162 sayılı kararın, itiraz üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesinin 21.01.2010 tarih ve E:2010/125, K:2010/222 sayılı kararıyla niteliği itibarıyla mahkeme heyetince karara bağlanması gereken uyuşmazlık hakkında tek hakimle karar verilmesinde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle bozulması üzerine Ankara 2. İdare Mahkemesi, 31.01.2011 tarih ve E.2010/367, K:2011/145 sayı ile; davacıya 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında ödenen 3.365,38-TL tutarındaki denetim tazminatının geri ödenmesine ilişkin 13.05.2009 tarih ve 535 sayılı işlemin, idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi gerekli bir işlem olarak kabul edilemeyeceğinden davanın esasının incelenmesine olanak bulunmadığı, işlemin denetim tazminatı ödenmeyeceğine ilişkin kısmında hukuka aykırılık görülmediği gerekçesiyle, dava konusu işlemin yersiz ödendiği belirtilen denetim tazminatının toplam tutarının bir ay içinde geri ödenmesinin istenilmesine ilişkin kısmının incelenmeksizin reddine, aynı işlemin davacı adına denetim tazminatının kesilerek ödenmeyeceğini öngören kısmı yönünden ise esastan reddine karar vermiş; bu kararın temyiz aşamasında Danıştay 2. Dairesi 01.12.2011 tarih ve E:2011/5349, K:2011/6126 sayı ile, esastan redde ilişkin hüküm fıkrasını onamış, incelenmeksizin redde ilişkin hüküm fıkrasını ise, bu meblağın davacıdan

geri istenilmesi yolunda tesis edilen işlemin, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken işlemlerden olduğu sonucuna varıldığından, İdare Mahkemesinin işin esasına girerek bir karar vermesi gerekirken, davayı incelenmeksizin reddetmesinde hukuki isabet bulunmadığı gerekçesiyle bozmuş; bozma üzerine Ankara 2. İdare Mahkemesi 15.02.2012 gün ve E:2012/229, FC:2012/129 sayı ile; anılan bozma kararı uyarınca davaya konu işlemin denetim tazminatının kesilmesine ilişkin kısmı Danıştay'ca onaylandığından, davacıya 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında ödenen 3.365,38-TL tutarındaki denetim tazminatının bir ay içerisinde geri alınmasına ilişkin 13.05.2009 tarih ve 535 sayılı işlem yönünden işin esasına girilerek, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22.12.1973 tarih ve E: 1968/8, K: 1973/14 sayılı kararında, idarenin; yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde süre aranmaksızın kanunsuz terfi veya intibaka dayanarak ödediği meblağı her zaman geri alabileceği, belirtilen istisnalar dışında kalan hatalı ödemelerin geri alınmasının hatalı ödemenin ilk yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde mümkün olduğu, bu süre geçtikten sonra geri alınamayacağının esasa bağlandığı, anılan İçtihatları Birleştirme Kurulu kararı ile konulan ilkeye göre davacının sebep olduğu bir hata, hile ya da gerçek dışı beyanı söz konusu olmadığı halde fazla yapıldığı iddia edilen ihtilaf konusu ödemenin, ödendiği tarihten itibaren ancak 2577 sayılı Yasada dava açma süresi olarak öngörülen 60 gün içinde geri alınabilecek iken, bu süre içinde istenilmediği görüldüğünden dava konusu işlemde bu yönüyle hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle iptaline hükmetmiş, temyiz edilmesi üzerine Danıştay 2. Dairesinin 28.11.2012 tarih ve E:2012/8936, K:2012/8610 sayılı kararıyla onanan, karar düzeltme istemi de aynı Dairenin 26.09.2013 tarih ve E:2013/6910, K:2013/5038 sayılı kararıyla reddedilen karar kesinleşmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı vekili tarafından, Başkanlıklarında uzman olarak görev yapan T.E.'e karşı, 29.11.2005-14.1.2009 tarihleri arasında yersiz ödendiği tespit edilen denetim tazminatı tutarı olan 3.365,38.-TL'nin ödeme yapıldığı tarihlerden tahsil tarihine kadar işletilecek yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargıda dava açılmış; Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesi, 03.04.2014 tarih ve E:2009/611, K:2014/307 sayı ile, idare mahkemesince yapılan yargılamada her ne kadar idarece ödenmemesi gereken davaya konu tazminatın davalıdan tahsili 60 günlük süre ile sınırlandırılmış ise de, olayda ödemenin yanlış da olsa şart tasarrufa, idari bir karara dayandığının iddia ve ispat edilememesi ve ödenen denetim tazminatının kesilmesine dair işlemin idare mahkemesinde yapılan yargılamada kanuna uygun bulunması karşısında, yapılan ödemenin dayanaksız ve hatalı olduğu, davalının sebepsiz zenginleştiği sonucuna ulaşıldığından, sebepsiz yapılan ödeme tutarının davalının temerrüde düşürüldüğü 21.05.2009 tebellüğ tarihli yazı ile verilen bir aylık süre sonu itibarıyla 22.06.2009 tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar vermiş, bu karar, temyiz aşamasında Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 08.02.2016 tarih ve E:2015/3180, K:2016/1188 sayılı kararıyla onanmak suretiyle kesinleşmiştir.

T.E.'e denetim tazminatı adı altında yapılan fazla ödemenin, idarece 5018 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilerek tahsil yoluna gidilmesi üzerine adli ve idari yargıda davalar açılmıştır. Denetim tazminatının ödenmesine ilişkin işlemin, idarenin tek yanlı iradesiyle tesis edilen, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte bir işlem olduğunda kuşku bulunmadığı gibi, söz konusu idari işlemin geri alınması da idari niteliktedir. İdari nitelikteki uyuşmazlığın da Anayasanın 155. Maddesi gereğince idari yargıda çözümlenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Bu durumda öncelikle uyuşmazlığa konu denetim tazminatının T.E.'e ödenip ödenmeyeceği hususunda bir değerlendirme yapılması gerekli olduğundan, bu konudaki yasal düzenlemelerin irdelenmesi gerekmektedir.

10.11.2005 tarih 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu, 18.11.2005 tarih 25997 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 5429 sayılı Kanunun " Personel rejimi ve fazla çalışma" başlıklı 45. maddesinin ilk olarak " Başkanlıkta; Başkan, Başkan Yardımcısı, I. Hukuk Müşaviri, Daire Başkanı, İstatistik Müşaviri, Hukuk Müşaviri, Bölge Müdürü, Türkiye İstatistik Kurumu Uzmanı, Türkiye İstatistik Kurumu Uzman Yardımcısı, İstatistikçi, Matematikçi, Mühendis ile dört yıllık yüksek öğrenim görmüş olmak kaydıyla Programcı kadrolarına atananlar, kadroları karşılık gösterilmek suretiyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli çalıştırılabilir.

Bu suretle çalıştırılacakların sözleşme usûl ve esasları ile ücret miktarı ve her çeşit ödemeleri Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Özel uzmanlık gerektiren hizmetlerde sözleşmeli olarak yabancı uzman çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak olan yabancı uzmanlara yapılacak ödemeler ile çalışma usûl ve esasları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

Başkanlık merkez ve taşra teşkilâtı kadrolarında çalışan (kadro karşılığı çalışan sözleşmeli personel dâhil) memurlara 10.10.1984 tarihli ve 3056 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde yer alan fazla çalışma ücreti aynı esas ve usûllere göre ödenir." şeklinde düzenlendiği anlaşılmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 19.12.2005 gün ve E:2005/143 K:2005/99 sayılı kararı ile 5429 sayılı Kanunun ikinci fıkrası iptal edilmiş ve 17.05.2006 tarih ve 5503 sayılı Kanunun 2. maddesi ile anılan fıkra yeniden düzenlenmiştir.

Yeniden düzenlenen 2. fıkra "Sözleşmeli olarak Başkanlıkta fiilen çalışan personele, bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde unvanlar itibarıyla yer alan taban ve tavan ücretleri arasında kalmak üzere, Başkan tarafından belirlenecek tutarda aylık brüt sözleşme ücreti ödenir. Başbakanlık merkez teşkilâtında sözleşmeli olarak çalıştırılan emsali personelin yararlandığı ücret artışlarından Başkanlıkta çalışan sözleşmeli personel de aynı usûl ve esaslara göre aynen yararlandırılır. Bu personel T.C. Emekli Sandığı ile ilişkilendirilir. Söz konusu personele, çalıştıkları günlerle orantılı olarak (hastalık ve yıllık izinleri dahil) ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarında ikramiye ödenir. Bunlardan üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Başkanın teklifi, ilgili Bakanın uygun görüşü üzerine Başbakan onayı ile haziran ve aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar ile söz konusu personele yapılacak diğer ödemeler Bakanlar Kurulunca tespit edilir." şeklini almıştır. Daha sonra 11.10.2011 gün ve 666 sayılı KHK ile 5429 sayılı Kanunun 45. maddesinin bir, iki ve üçüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

5429 sayılı Kanunun halen yürürlükte olan 45. maddesi ise; " (Mülga birinci fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

(İptal ikinci fıkra: Ana. Mah.'nin 19/12/2005 tarihli ve E.:2005/143, K.:2005/99 sayılı Kararı ile; Yeniden Düzenleme: 17/5/2006-5503/2 md.; Mülga ikinci fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)

Özel uzmanlık gerektiren hizmetlerde sözleşmeli olarak yabancı uzman çalıştırılabilir. Bu şekilde çalıştırılacak olan yabancı uzmanlara yapılacak ödemeler ile çalışma usûl ve esasları Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

(Mülga son fıkra: 11/10/2011-KHK-666/1 md.)" şeklindedir.

5429 sayılı Kanun uyarınca 05.05.2006 günlü ve 26159 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe konulan Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin 17.4.2006 günlü, 2006/10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının "Ödeme yapılmayacak haller" başlıklı 11. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde, bu Karara ekli I sayılı Cetvelde ve bu Kararın 4. maddesinin birinci fıkranın (b) bendinde yer alan zamlar ile II ve III sayılı Cetvellerde yer alan tazminatların, her statüdeki sözleşmeli personele (6/2/1997 tarihli ve 97/9021 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı saklı kalmak üzere) ödenmeyeceği kurala bağlanmış; 10/7/2006 tarihli ve 2006/10795 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında Çalıştırılacak Sözleşmeli Personelin Hizmet Sözleşmesi Usul ve Esasları Hakkında Karar"da da, Türkiye İstatistik Kurumu'nda kadro karşılığı sözleşmeli olarak istihdam edilecek personelin hizmet şartları, vasıfları, görevleri sorumlulukları, ücretleri ve diğer ödemeleri ile özlük işleri düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun 146. Maddesinde sözleşmeli personel ücretlerinin özel kanunlardaki hükümlere tabi olduğu düzenlenirken, Devlet memurlarına ödenecek zam ve tazminatlar aynı Kanunun 152 inci maddesinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Anılan maddenin "II-Tazminatlar" kısmında; "Görevin önem, sorumluluk ve niteliği, görev yerinin özelliği, hizmet süresi, kadro unvan ve derecesi ve eğitim seviyesi gibi hususlar göz önüne alınarak bu Kanunda belirtilen en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) brüt tutarının, " ... maddede belirlenen tavan nispetlerine "kadar, bu nispetleri aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca belirlenecek esas, ölçü ve nispetler dahilinde" ödenecek tazminatlar, farklı adlar altında ve farklı kapsamdaki personele ödenebilecek şekilde ayrı ayrı belirlenmiş; bunlar arasında yer alan özel hizmet tazminatı ile denetim tazminatı da bu şekilde farklı tazminatlar olarak düzenlenmiştir.

Yukarıda açıklanan yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde; 657 sayılı Kanunun 146. Maddesinin birinci fıkrası uyarınca sözleşmeli ve geçici personel hakkında özel kanunlardaki hükümlerin uygulanacağı, davacının çalıştığı Türkiye İstatistik Kurumu ile ilgili olarak 5429 sayılı Kanunun çıkarıldığı ve söz konusu Kanunun 45. Maddesinde, sözleşmeli olarak bu Kurumda çalışan personele yapılacak ödemelerin kapsamı ve miktarına ilişkin düzenlemeye yer verildiği, adı geçen madde uyarınca çıkarılan 2006/10795 sayılı Bakanlar Kurulu kararında da, Türkiye İstatistik Kurumunda çalıştırılacak personele ödenecek ücret sınırlarının, zam ve tazminatların düzenlendiği, belirtilen tazminatlar içerisinde denetim tazminatına yer verilmediği, Şubat 2009 tarihine kadar davacıya ödenen denetim tazminatının dayanağının 2006/ 10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı olduğu, söz konusu kararın ise 657 sayılı Kanunun 152. Maddesine göre "Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatları" nı düzenlediği, TÜİK da çalışan sözleşmeli personelin 2006/10344 sayılı Karar kapsamında olmaması ve adı geçen kararın 11. Maddesinin 1 nolu bendinin a nolu alt bendinde sözleşmeli personele denetim tazminatının ödenmeyeceğinin açıkça belirtilmesi nedeniyle, bahse konu tazminatın, sözleşmeli olarak görev yapan T.E.'e ödenmesinin mümkün olmadığı, T.E.'ün 5429 sayılı Kanunun 45. Maddesine istinaden çıkarılan 2006/10795 sayılı karara tabi olduğu anlaşılmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı oluştuğu anlaşılan adli ve idari yargı kararlarına bakıldığında da, Türkiye İstatistik Kurumunda sözleşmeli uzman olarak çalışan T.E.'e 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında ödenen denetim tazminatının yersiz ödendiği konusunda ihtilaf bulunmamaktadır. Her iki yargı kararında da, idarenin zarara uğradığı ve haksız ödeme yapıldığı kabul edilmekle birlikte, uyuşmazlığın hem adli hem idari yargıda farklı şekillerde çözümlenmiş olması hüküm uyuşmazlığına neden olmuştur.

Bu noktada Türkiye İstatistik Kurumunda sözleşmeli TÜİK Uzmanı olarak görev yapan T.E.'e yapılan fazla ödemelerin geri alımında uygulanacak mevzuatın tesbiti gerekmektedir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişisel sorumluluk ve zarar" başlıklı 12. maddesi; " (Değişik: 12/5/1982 - 2670/5 md.) Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir." şeklinde bir düzenlemeyi öngörmektedir.

Bu düzenleme ile, devlet memurlarının görevleri sırasındaki sebebiyet verdikleri zararlardan dolayı sorumlulukları ile zararın nasıl tahsil edileceği açıklanmış olmakla birlikte; mali hakları düzenleyen mevzuatın yorumunda hataya düşülerek memurlara fazla ödeme yapılması suretiyle oluşan kamu zararının, münhasıran kamu mallarına verilen zararın tahsilini düzenleyen bu madde ile çözümlenmesi mümkün bulunmadığından, bu tür uyuşmazlıklarda uygulanan Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 22.12.1973 gün E:1968/8 K:1973 /14 sayılı kararının ve benzer mahiyetteki bir Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararının irdelenmesi gerekmektedir.

Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 22.12.1973 gün E:1968/8 K:1973 /14 sayılı kararında özetle; İdarenin, hatalı terfi veya intibak işlemine dayanarak ödediği meblağın istirdadına, bir mahkeme kararına lüzum olmadan karar verilebileceği ve bu karara karşı açılacak davaların çözümünün Danıştay'ın görevi içinde olduğu; İdarenin, yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde, süre aranmaksızın terfi veya intibaka dayanarak ödediği meblağı her zaman geri alabileceği; belirtilen istisnalar dışında kalan ödemelerin istirdadının, hatalı ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere dava açma süresi içinde kabil olduğu ve dava açma süresi geçtikten sonra istirdat edilemeyeceği kabul edilmiştir. Söz konusu İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca; idarece memura yapılan haksız ödemelerin dava açma süresi içerisinde istenebileceği, bu süre geçtikten sonra ise ancak yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya

hilesi hallerinde ödemenin geri alınabileceği kabul edilmiş ve yerleşik idari yargı kararları da bu doğrultuda istikrar bulmuştur.

"Öte yandan, benzer konudaki bir Yargıtay İçtihadı Birleştirme kararına da değinmekte yarar görülmektedir. Gerçekten, 27.1.1973 tarih ve E.1972/6, K.1973/2 sayılı İçtihadı Birleştirme kararında sonuç olarak aynen:

" 1- Yokluk ile mutlak butlan halleri hariç ve kişinin gerçek dışı beyanı veya hilesi ile de sebebiyet vermemiş olmak kaydıyla idarenin yanlış şart tasarrufunu (özellikle yanlış intibak işlemini), ancak iptal davası süresi veya kanunlarda özel bir süre varsa bu süre içinde yahut iptal davası açılmışsa dava sonuna kadar, geriye yürür şekilde geri alabileceğine,

2-Bu süreler geçtikten sonra yanlış tasarrufun geriye yürür şekilde geri alınamayacağına,

3-Bu süreler geçtikten sonra yanlış tasarrufun geri alınması halinde geri alma gününe kadar doğmuş durumların, parasal sonuçları da dahil olmak üzere, hukuken kazanılmış durum olarak tanınması gerektiğine,

4-Bu nedenle yanlış işlemin (intibakın) bu süreler geçtikten sonra geri alınması durumunda, geri alma gününe kadar ödenmiş bulunan fazla paraların (aylıkların) hukuken geçerli bir nedenle ödenmiş bulunduğunun kabulü gerekmesi karşısında, artık sebepsiz zenginleşme söz konusu olamayacağından, sebepsiz zenginleşme hükümlerine dayanılarak geri istenemeyeceğine ve içtihadların bu yolda birleştirilmesine…" denilmektedir. Anılan kararın gerekçesinde, dava konusu bakımından da önem arz eden şu değerlendirmelerde bulunulmaktadır : "… Yukarıdan beri yapılan açıklama ve incelemelerden anlaşılacağı gibi, yanlış bir şart tasarrufun idare tarafından geri alınmasından dolayı ödenmiş fazla paraların geri istenmesi davalarında, kamu yararı ile kişisel yararı uzlaştıracak, kamu ve hukuk düzenini sarsmayacak, aksine, bunlara güven ve devamlılık sağlayacak nitelikte en adil ve hukuki bir norm olarak iptal davası süresini, genel olarak yanlış şart tasarrufu, geriye yürür şekilde geri almak için bir sınır olarak kabul etmek, bu süre geçtikten sonra tasarrufun ancak ilerisi için hüküm ifade edecek şekilde geri alınabileceği, daha doğrusu ilerisi için değiştirilebileceği, tarzında bir sonuca varmak gerekir. Belirtilen süreler geçtikten sonra idare yanlış tasarrufunu geri alsa bile, geçmişteki durumlar artık kazanılmış durum niteliğinde olacağından, yanlış işleme dayanılarak yapılmış ödemelerin sebepsiz olduğu da ileri sürülemeyecek ve geri istenmesi mümkün olmayacaktır…"

Bu konuda uygulanması düşünülebilecek diğer bir düzenleme de, 10.12.2003 gün 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunudur. 5018 sayılı Kanunun "Kamu zararı" başlıklı 71. maddesinde; " (Değişik birinci fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,

c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,

d) İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,

e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

f) (Mülga:22/12/2005-5436/10 md.)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

Esas alınır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

(Değişik son fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esaslar, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

5018 sayılı Kanunun yukarıda açıklanan 71. maddesinde öncelikle kamu zararının tanımı yapılmış, sonrasında kamu zararının belirlenmesindeki kriterler sayılarak kapsam belirlenmiştir. Somut uyuşmazlığa bakıldığında ise, bu madde kapsamında oluşan bir kamu zararından söz etmek mümkün bulunmamaktadır. Ortada mevzuatta olmayan bir ödemenin yapılması değil mevzuatta öngörülen bir ödemenin yapılması sırasında idarece hataya düşülmesi söz konusu olduğundan, uyuşmazlığın 5018 sayılı Kanun kapsamında çözümlenmesi mümkün değildir.

Belirtilen içtihatlar ve yasal düzenlemeler birlikte değerlendirildiğinde; idarece yapılan yersiz ödemenin 5018 sayılı Kanun kapsamı dışında kaldığı ve yukarıda açıklanan Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararı çerçevesinde çözümlenmesi gerektiğinde tereddüt bulunmamaktadır. T.E.'e 29.11.2005- 14.01.2009 tarihleri arasında yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinin aksine denetim tazminatı ödenmiş ise de; söz konusu yersiz ödemelerin idare tarafından Mayıs 2009 tarihinde yani 2577 sayılı İdari Yargılama Kanununun 7. maddesinde belirtilen 60 günlük dava açma süresi geçtikten sonra talep edildiği; yersiz ödeme yapılan T.E.'ün ödemelerin yapılması konusunda gerçek dışı beyanı veya hilesinin bulunmadığı, keza mevzuatın mali yetkilileri/sorumluları yanıltacak mahiyeti itibariyle ortada bir "açık hata" halinin de söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır. Söz konusu tazminatların ödenmesi konusunda Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından tüm bölge müdürlüklerine bildirimde bulunulduğu ve dosyadaki bilgi ve belgelerden Türkiye genelinde bu uygulamanın yapıldığı, hatalı ödeme yapıldığının Maliye Bakanlığının incelemesi sırasında ortaya çıktığı anlaşıldığından, söz konusu ödeme nedeniyle T.E.'ün kolayca anlayabileceği açık bir hata ve kusur da söz konusu edilemeyeceğinden, 29.11.2005-14.01.2009 tarihler arasında ödenen denetim tazminatının geri istenilmesinin koşullarının mevcut olmadığı görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı'nda kadro karşılığı sözleşmeli TÜİK Uzmanı olarak görev yapan T.E.'e 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında yersiz olarak ödenen denetim tazminatının geri istenilmesine ilişkin idari işlemin hukuka uygun olmadığının saptanması karşısında; yersiz ödemenin geri alınması için idarece açılan alacak davası sonunda davanın kabulüne karar veren Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 3.4.2014 gün ve E:2009/611 K:2014/307 sayılı kararının kaldırılmasına, hukuk ve usule uygun bulunan Ankara 2.İdare Mahkemesi'nin 15.2.2012 gün ve E:2012/229 K:2012/129 sayılı kararının kabulü ve bu suretle hüküm uyuşmazlığının giderilmesine karar vermek gerekmiştir.

S O N U Ç : Türkiye İstatistik Kurumunda kadro karşılığı sözleşmeli TÜİK Uzmanı olarak görev yapan T.E.'e 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında yersiz olarak ödenen denetim tazminatının geri istenilmesine ilişkin işlemin hukuka uygun olmadığının saptanması karşısında; yersiz ödemenin geri alınması için idarece açılan alacak davası sonunda davanın kabulüne karar veren Ankara 11. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 3.4.2014 gün ve E:2009/611 K:2014/307 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA; hukuk ve usule uygun bulunan Ankara 2.İdare Mahkemesi'nin 15.2.2012 gün ve E:2012/229 K:2012/129 sayılı KARARININ KABULÜ ve bu suretle HÜKÜM UYUŞMAZLIĞININ GİDERİLMESİNE, 26.2.2018 gününde, Başkan Nuri NECİPOĞLU ve Üye Suna TÜRE'nin KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Suna
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	TÜRE

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Süleyman Hilmi	Turgay Tuncay
ÖĞÜŞ	AYDIN	VARLI

KARŞI OY GEREKÇESİ

Uyuşmazlık, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında sözleşmeli uzman olarak görev yapan T.E.'e, 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında mevzuata aykırı olarak yersiz ödendiği iddia edilen 3.365,38 TL denetim tazminatının geri istenilmesine ilişkin olup; adı geçene, belirtilen tazminatın yersiz ödendiği konusunda ihtilaf bulunmamaktadır. Her iki yargı kararında da, idarenin zarara uğradığı ve haksız ödeme yapıldığı kabul edilmekle birlikte, uyuşmazlığın hem adli hem idari yargıda farklı şekillerde çözümlenmiş olması hüküm uyuşmazlığına neden olmuştur. Adı gecene denetim tazminatı adı altında yapılan fazla ödemenin, idarece 5018 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilerek tahsil yoluna gidilmesine karşın, karar gerekçesinde; ödemenin 5018 sayılı Kanun kapsamı dışında kaldığı belirtilerek, Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararı çerçevesinde çözümlenmesi gerektiği ifade edildiğinden; uyuşmazlığın özellikle 5018 sayılı Yasa çerçevesinde irdelenmesi gerekli bulunmaktadır.

Öncelikle, T.E.'e denetim tazminatı adı altında yapılan fazla ödemenin, idarece 5018 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilerek tahsil yoluna gidilmesi üzerine adli ve idari yargıda davalar açılmıştır. Denetim tazminatının ödenmesine ilişkin işlemin, idarenin tek yanlı iradesiyle tesis edilen, kesin ve yürütülmesi zorunlu nitelikte bir işlem olmasına karşın söz konusu işlem nedeniyle ödenen tazminatın ilgiliden geri istenilmesi, aksi halde yasal yollara başvurulacağına ilişkin işlemin idari nitelikte olduğunun kabulü mümkün olmadığından, idari nitelikte olmayan uyuşmazlığın adli yargıda çözümlenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Diğer taraftan, Türkiye İstatistik Kurumunda sözleşmeli TÜİK Uzmanı olarak görev yapan T.E.'e yapılan fazla ödemelerin geri alımında uygulanacak mevzuata bir kez daha bakmak faydalı olacaktır:

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Kişisel sorumluluk ve zarar" başlıklı 12. maddesi; "(Değişik: 12/5/1982 - 2670/5 md.) Devlet memurları, görevlerini dikkat ve itina ile yerine getirmek ve kendilerine teslim edilen Devlet malını korumak ve her an hizmete hazır halde bulundurmak için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Devlet memurunun kasıt, kusur, ihmal veya tedbirsizliği sonucu idare zarara uğratılmışsa, bu zararın ilgili memur tarafından rayiç bedeli üzerinden ödenmesi esastır.

Zararların ödettirilmesinde bu konudaki genel hükümler uygulanır. Ancak fiilin meydana geldiği tarihte en alt derecenin birinci kademesinde bulunan memurun brüt aylığının yarısını geçmeyen zararlar, kabul etmesi halinde disiplin amiri veya yetkili disiplin kurulu kararına göre ilgili memurca ödenir." şeklinde bir düzenlemeyi öngörmektedir.

Bu konudaki diğer bir düzenleme,10.12.2003 gün 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunudur. 5018 sayılı Kanunun "Kamu zararı" başlıklı 71. maddesinde; " (Değişik birinci fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararı; kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunmasıdır.

Kamu zararının belirlenmesinde;

a) İş, mal veya hizmet karşılığı olarak belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,

b) Mal alınmadan, iş veya hizmet yaptırılmadan ödeme yapılması,

c) Transfer niteliğindeki giderlerde, fazla veya yersiz ödemede bulunulması,

d) İş, mal veya hizmetin rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla alınması veya yaptırılması,

e) İdare gelirlerinin tarh, tahakkuk veya tahsil işlemlerinin mevzuata uygun bir şekilde yapılmaması,

f) (Mülga:22/12/2005-5436/10 md.)

g) Mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılması,

Esas alınır.

(Değişik üçüncü fıkra: 22/12/2005-5436/10 md.) Kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararı, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edilir.

Alınmamış para, mal ve değerleri alınmış; sağlanmamış hizmetleri sağlanmış; yapılmamış inşaat, onarım ve üretimi yapılmış veya bitmiş gibi gösteren gerçek dışı belge düzenlemek suretiyle kamu kaynağında bir artışa engel veya bir eksilmeye neden olanlar ile bu gibi kanıtlayıcı belgeleri bilerek düzenlemiş, imzalamış veya onaylamış bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu veya diğer kanunların bu fiillere ilişkin hükümleri uygulanır. Ayrıca, bu fiilleri işleyenlere her türlü aylık, ödenek, zam, tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemelerin iki katı tutarına kadar para cezası verilir.

(Değişik son fıkra: 25/4/2007-5628/4 md.) Kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usûl ve esaslar, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesinin son fıkrasına dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından kabul edilen ve Resmi Gazete'nin 19/10/2006 gün ve 26324 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 2/(1) maddesinde bu Yönetmeliğin, düzenleyici ve denetleyici kurumlar hariç olmak üzere, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde tespit edilen kamu zararlarından doğan alacakları kapsadığı, 4/(1)-a maddesinde bu Yönetmeliğin uygulanmasında "İlgili" deyiminin "Kendisine yersiz veya fazla ödeme yapılan gerçek ve/veya tüzel kişi ya da kişileri" ifade ettiği; 5/(2) maddesinde kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının geri ödenmesi sürecine, kamu görevlileri ile birlikte ilgililerin de dahil edileceği, 6/(ğ) maddesinde, Kamu zararının belirlenmesinde, mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapmasının esas alınacağı belirtilmiş; 7/(1)-c maddesinde kamu zararlarının, 6'ncı maddede belirtilen hususlar göz önünde bulundurulmak suretiyle tespit edilmesi şekillerinden birinin "Adli, idari veya askeri yargılama" olduğu kurala bağlanmış; 8'inci maddesinde, tespit edilen kamu zararlarına ilişkin alacak takip dosyası açılması öngörülmüş; "Kamu zararından doğan alacağın tebliği ve takibi" başlıklı 10'uncu maddesinde ise, "(1) Kamu zararından doğan alacaklar, merkezde strateji geliştirme birimlerince, taşrada ise takibe yetkili birimlerce sorumluların ve ilgililerin bilinen adreslerine imzaları alınmak suretiyle veya 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. (2) Tebliğde; borcun miktarı sebebi, doğuş tarihi, faiz başlangıç tarihi, ödeme yeri, yedi günlük itiraz süresi, itiraz mercii belirtilerek, söz konusu tutarın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenmesi istenir, itiraz merkezde strateji geliştirme birimince, taşrada ise takibe yetkili birimin en üst yöneticisince on iş günü içerisinde sonuçlandırılır. İtiraz ve itirazı değerlendirme süresi bir aylık ödeme süresini etkilemez.(…) (5) Adli, idari ve askeri mahkemelerce hükme bağlanan ve taraflara tebliğ edilen kamu zararından doğan alacaklara ilişkin kararın kesinleşmesi beklenmeksizin, takip işlemlerine başlanır. Yargılama sonucunda verilen tazmine ilişkin kararlardan kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimlerince takip edilmeyenler, takip edilmek üzere temsile yetkili hukuk birimlerine intikal ettirilir. (6) Kamu zararı alacaklarının yapılan tebligata rağmen sorumlular ve/veya ilgililerce süresinde rızaen ödenmemesi halinde ilgili alacak takip dosyası, sürenin bitiminden itibaren beş iş günü içerisinde, alacağın hükmen tahsili için, strateji geliştirme birimi veya taşradaki ilgili takip birimince kamu idaresini temsile yetkili hukuk birimine gönderilir.(…)" kuralına yer verilmiştir. Yine aynı Yönetmeliğin " Kamu zararından doğan alacakların tahsil şekilleri" başlıklı 12/(2)-c maddesinde "2004 sayılı Kanun (İcra ve İflas Kanunu) hükümleri uygulanmak", tespit edilen kamu zararlarının tahsil şekilleri arasında gösterilmiş; "İcra yoluyla tahsilat" başlıklı 15'inci maddesinin (1)'inci fıkrasında ise " Sayıştay ve mahkeme-ilâmları ile hüküm altına alındığı halde sorumluları ve/veya ilgilileri tarafından rızaen ödenmeyen kamu zararından doğan alacaklar, 2004 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir." kuralına yer verilmiştir.

Bütün bu hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden; kamu personeline yapılan yersiz ödemeler nedeniyle kamu kaynağında meydana gelen eksilmenin, 5018 sayılı Kanun'un 71'inci maddesinde tanımlanan bir "kamu zararı" olduğu ve ilgilisi tarafından rızaen ödenmeyen borcun genel hükümler çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğinin kabulü gerekir.

Uyuşmazlığın ortaya çıktığı tarihte yürürlükte olan 818 sayılı Borçlar Kanununun " Borç olamayan şeyin tediyesi" başlıklı 62. maddesinde; "Borçlu olmadığı şeyi ihtiyariyle veren kimse hataen kendisini borçlu zannederek verdiğini ispat etmedikçe onu istirdat edemez. Müruru zamana uğramış olan bir borcu eda yahut ahlaki bir vazifeyi ifa için

verilen şey, geri alınamaz." hükmü ile, borç olmayanı rızası ile ödeyen kimse, yanlışlığa düştüğünü ispat ettiği takdirde ödediğini geri isteyebileceği kabul edilmiştir.

Halen yürürlükte olan 6098 sayılı Türk Borçlar Yasası'nın 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 62. maddesinin karşılığı olan "Borçlanılmamış edimin ifası" başlıklı 78. maddesinde; "Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.

Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

Borç olmadığı hâlde ödenmiş olan edimin geri istenmesine ilişkin diğer kanun hükümleri saklıdır." hükmü yer almaktadır.

Bu açıklamalar ışığında somut uyuşmazlığa baktığımızda, idarece yapılan yersiz ödemenin sebepsiz zenginleşme hükümleri uyarınca çözümlenmesi gerektiğinde tereddüt bulunmamaktadır

T.E.'e 29.11.2005- 14.01.2009 tarihleri arasında, yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinin aksine denetim tazminatının hataen ödendiği konusunda tereddüt bulunmadığından, 29.11.2005-14.01.2009 tarihler arasında ödenen denetim tazminatının geri istenilmesinin koşullarının mevcut olduğu görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle, Türkiye İstatistik Kurumunda sözleşmeli TÜİK Uzmanı olarak görev yapan T.E.'e 29.11.2005-14.01.2009 tarihleri arasında yersiz olarak ödenen denetim tazminatının geri istenilmesine ilişkin işlemin hukuka uygun olduğunun saptanması karşısında; yersiz ödemenin geri alınmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın sonunda işlemin iptaline karar veren Ankara 2.İdare Mahkemesinin 15.2.2012 gün ve E:2012/229, K:2012/129 sayılı kararının kaldırılmasına; hukuk ve usule uygun bulunan, Ankara 11.Sulh Hukuk Mahkemesinin; 3.4.2014 gün ve E:2009/611, K:2014/307 sayılı kararının kabulü ve bu surette hüküm uyuşmazlığının giderilmesine karar verilmesi gerektiği kanaatine vardığımızdan; sayın çoğunluğun idari yargı kararının benimsenmesi suretiyle hüküm uyuşmazlığının giderilmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

Başkan	Üye
Nuri NECİPOĞLU	Suna TÜRE